www.svoboda-news.com

РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXIV. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., субота 11-го марта 1916. Ч. 31. VOL. XXIV. JERSEY CITY, N. J., Saturday, March 11, 1916. No. 31.

ГОЛОВНИЙ ФОРТ КРІПОСТИ ВЕРДЕН ЗДОБУТИЙ.

Французи стратили знова 10 гармат і понад 4.000 в полонених.

Цар проміняв би свої европейські посілости за азійські.

Напад Мексиканців на американське місточко. — 17 Американців убитих.

У ФРАНЦІЇ І БЕЛЬГІЇ:

ГОЛОВНИЙ ФОРТ І МІСЦЕВІСТЬ ВО ЗДОБУТІ.

БЕРЛІН, 9. марта. — Звіт німецького генерального штабу звучить:

„На північний схід від Вердену німецькі війска, зложені з двох резервових познанських полків піхоти (ч. 6 і 12) під командою генерала Корніч-Гурецького, взяли приступом в ночи опанцирений форт Во і село тоїж назви враз з дооколичними укріпленями.

„Велике число німецьких літаків бомбардувало французькі становища на полудне і на захід від Вердену з добрим успіхом. Три французькі літаки зістрілено на землю".

ВЕЛИКИЙ НАСТУП НІМЕЦЬКИХ ВІЙСК НА ЗАХІД ВІД ВЕРДЕН. — 4.000 ПОЛОНЕНИХ І 10 ГАРМАТ.

БЕРЛІН, 8. марта. — Урядовий звіт головного німецького штабу звучить:

„На західнім березі ріки Мези німецькі війска взяли вчера приступом французькі становища понизше Бетінкур на просторі 6 кільометрів. Наші війска посунули ся о три кільометри наперед.

„Місцевости Форж і Реньвіль, а також горбки дальше на полудне і ліс коло Кімер, находять ся в наших руках. Французькі протинапади здовж краю ліса відбили наші війска, задаючи тяжкі втрати неприятелеви. Більша часть жовнірів, які були в перших рядах, найшла смерть на місци. Крім того Французи втратили 58 офіцирів і 3.277 жовнірів в полонених, 10 гармат і велику скількість инших воєнних матеріялів.

„На правім березі ріки Мези наші війска прогнали неприятеля зовсім з місцевости Фресн. Число Французів, полонених в тій місцевости, зросло на 11 офіцирів і понад 700 людий. Крім того попала ся в наші руки більша скількість машинових крісів.

„Наші літаки бомбардували вчера успішно французькі становища на захід від Вердену".

Загальне число полонених Французів протягом дотижневої битви під Верден зросло на 25.000, а число здобутих гармат на 125.

НІМЦІ НАМІРЯЮТЬ НАЙПЕРШЕ ВЕРДЕН ОКРУЖИТИ, А ВІДТАК ЗДОБУТИ.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Майор Дейтон, військовий знавець американський, заповідає, що Німці будуть старати ся передвісім Верден окружити, а доперва тоді приступлять до властивого здобуваня кріпости.

Успіхи німецьких війск в кількох послідних днях на лівім березі ріки Мези вказують на те, що Німці за всяку ціну будуть старати ся відтяти від заходу відворот французькій армії, яка боронить фортів Вердену.

Нема найменьшого сумніву, що за кілька днів відбудеть ся може найстрашнійша битва на захід від Вердену. Коли німецьким війскам пощастить ся, то велика часть французьких війск буде зовсім відтята і дістанеть ся в полон або наложить головами.

У Франції вже нині говорить ся, що Верден треба боронити лише до якогось певного часу, то значить, як довго генеральний штаб буде уважати се за відповідне. Тут розходить ся Французам лише о те, щоби розмірно меньшими силами здержати скорий наступ і спричинити Німцям можливо найбільші втрати.

МАЙОР МОРАТ ОЦІНЮЄ ДОТЕПЕРІШНІ СТРАТИ ФРАНЦУЗІВ ПІД ВЕРДЕН НА 80.000 ЛЮДИЙ.

БЕРЛІН, 8. марта. — Звісний воєнний німецький знавець, майор Мораг, подає, що Французи стратили у двотижневій битві під Верден 70.000 до 80.000 людий. З того припадає понад 20.000 на полонених.

НІМЕЦЬКІ ВТРАТИ ПІДЧАС НАСТУПУ НА ФОРТ ДУМОН БУЛИ НЕЗНАЧНІ.

БЕРЛІН, 9. марта. — Попередні звіти про невеликі втрати німецьких війск, які брали участь в наступі на форт Думон, находять тепер потвердженє в оголошених листах страт. І так, 24. полк бранденбурської піхоти, який стояв через кілька днів в найбільшім огни при здубуваню форту, стратив всего 202 людий, між тими 50 в убитих. (Цілий полк числить около 4.000 людий). В часї головного наступу стратив сей полк всего 18 людий.

Малі втрати німецьких війск дасть ся оправдати тим, що перед наступом піхоти артилерія бомбардує кожду стопу землї.

ВІЙНА З РОСІЄЮ:

УСПІХИ АВСТРІЙЦІВ НА ВОЛИНИ І В ГАЛИЧИНЇ.

БЕРЛІН, 8. марта. — Австрійсько-угорський ґенеральний штаб подає отсї вісти:

„В околиці Карпилівки війска під командою арх. Йосифа Фердинанда взяли приступом російські укріплені становища.

„На північний захід від Тернополя відділ Австрійців здобув російські копи на просторі одного кільометра.

„На північний захід від Тернополя, над Днїстром і здовж бесарабської границї відбувала ся вчера оживлена перепалка гармат".

ЦАР ПРОМІНЯВ БИ СВОЇ ПОСЛІСТИ В ЕВРОПІ ЗА ПОСЛІСТИ В АЗІЇ.

СТОКГОЛЬМ, 8. марта. — З Царгороду доносять, що російський генеральний штаб рішив ся зовсім залишити новий наступ проти Німеччини і Австрії, який мав на весну розпочати ся.

Цар і воєнна рада мали порішити не робити дальших зусиль в цїли відобрання Польщі, прибалтійських губерній і прочих земель, які Росія втратила на заході, але звернути всю свою силу до Азії і тут шукати відшкодовання за втрачені території.

Нові війска, які були напромадженї здовж границї Галичини і Буковини та призначені до великого наступу на весну, мали вже відійти на поле битви до Вірменії (в Малій Азії). Москалї мають намір в першій мірі здобути місто Багдад і велину часть Вірменії, а коли би се пощастило ся, вдарити на Царгород.

Довго тривавша безчинність російських війск на боєвій лінії в Галичині і над ріжою Диною бутить навіть у союзників Росії недовіре і страх. Російський ґенеральний штаб, замісць вдарити на Австрію і Німеччину, як се було ще в осени заповіджено, заховуєть ся тут зовсім спокійно, а головні воєнні операції перенесено до Азії: до Персії і Вірменії.

Російські війска в Персії посувають ся чимраз дальше на полудне, близше Індії, головної підстави і жерела доходів Англії. Таке поступованє Росії викликало в Англії велике невдоволенє. Англія побоюєть ся, що Росія готова би була навіть зречи ся всіх західних посілостий в Европі (Польща, Україна, Литва, Прибалтійський край і Фінляндія), коли би Німеччина і Австрія приобіцяли їй відповідне відшкодованє в посілостях в Азії. Таке відшкодованє мусїло би стати ся коштом Персії й Індій, то значить коштом Англії.

Поминаючи сї здогади, довга безчинність російської армії виказала, що російська армія не вспіла ще прийти назад до сили по величезнім погромі в минувшім році. Російські й англійські часописи грозили центральним державам великим наступом російської армії в зимі. Однак зима минула, вже і весна настала, а на боєвій лінії спокійно. Лише два рази пробували Москалї своєї сили: на границї Буковини і над Стрипою. Та за кождим разом потерпіли дуже великі втрати і мусїли пофнути ся назад на свої давні становища. А за сей час війска німецьких союзників здобули цїлу Сербію, цїлу Чорногору і майже цїлу Альбанію та прогнали Англійців з Ґаліполї. За тим слїдує великий наступ Німців у Франції на Верден.

Недалекий час, а розпічнуть ся нові бої також на сході. Недалекий час покаже, котра сторона через зиму встигла лучше підготовити ся до великої, може рішаючої боротьби.

—o—

ЯПОНСЬКІ ЧАСОПИСИ НАКЛИКУЮТЬ ПРАВИТЕЛЬСТВО ДО СОЮЗА З НІМЕЧЧИНОЮ.

ТОКІО, 8. марта. — В японських часописях появляють ся щораз частїйше зазиви ріжних політиків, в яких вони взивають своє правительство до заключеня союза з Німеччиною.

На таке становище японських політиків впливають головно непорозуміня між Японією і Англією щодо поділу своїх впливів в Хінах.

Японія, користаючи з того, що Росія і Англія ведуть війну, здобула в послідних часах на далекім сході головні ринки торговлї і промислу в тих краях, до яких тепер Англія з причини війни доставити своїх продуктів не може. Японія знає дуже добре, що все це є лише тимчасове, як довго війна тривав. Хотячи задержати здобуті користи і на будуче, мусить прийти до оружної розправи з Англією.

НІМЕЧЧИНА ВИПОВІЛА ВІЙНУ ПОРТУГАЛЇЇ.

БЕРЛІН, 9. марта. — Вчера пополудни німецьке правительство виповіло війну Портуґалії і вручило портуґальському послови в Берлїнї пашпорт.

Яко причину виповідженя війни подало німецьке правительство неправне сконфіскованє німецьких кораблїв портуґальськими властями.

Від початку війни були вже нераз поголоски, що Портуґалія зірвала зносини з Німеччиною і зобовязала ся дати Англії на поміч 10.000 війска. Війска Портуґалії мали взяти участь в битвах з Німцями на колоніяльних посілостях.

Портуґалія є 13-ою з ряду державою, яка бере участь у великій війні. По одній стороні: Німеччина, Австрія, Болгарія і Туреччина; по другій стороні: Англія, Франція, Росія, Італія, Бельгія, Японія, Сербія, Чорногора і Портуґалія.

ТУРЕЦЬКИЙ МІНІСТЕР ВІЙНИ ЕНВЕР ПАША МОЛИТЬ СЯ НА ГРОБІ ПРОРОКА.

АМСТЕРДАМ, 9. марта. — Приватні вісти, які наспіли з Атен про замордованє турецького міністра війни Енвера Паші, доказали ся безпідставними. Енвер Паша відбув перегляд турецьких війск в Сирії і відтак враз з иншими достойниками удав ся до Арабії, щоби помолити ся на гробі пророка Магомета.

АВСТРІЙСЬКІ КОРАБЛЇ МАЮТЬ ДІСТАТИ СЯ НА ЧОРНЕ МОРЕ.

РИМ, 9. марта. — Тут надійшли вісти, що на воєнних донах австрійських працюють тисячі робітників над виконченєм двох великих нових воєнних кораблїв. При помочи отсих кораблїв часть австрійської фльоти має дістати ся з Адрійського моря через Дарданелї підводні міни, щоби уможливити австрійським кораблям безпечний переїзд.

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ І МЕКСИКО:

МЕКСИКАНСЬКІ БАНДИТИ НАПАЛИ НА АМЕРИКАНСЬКЕ МІСТОЧКО КОЛОМБУС. — 17 АМЕРИКАНЦІВ ЗАБИТИХ.

КОЛОМБУС, Н. М., 9. марта. — Около 500 мексиканських бандитів під командою ґенерала Віллї перейшли нині досьвіта границю Злучених Держав і напали на місто Коломбус. В місті 17 осіб цивільних і військових убитих, богато ранених. Богато будинків стоїть в огни.

Остання вість подає, що в битві з бандитами згинуло 9 цивільних і 8 жовнірів, ранено 2 цивільних і 7 жовнірів.

По довершенім нападі бандити подали ся назад в напрямі своєї границї.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІЙСКА ПЕРЕЙШЛИ ГРАНИЦЮ МЕКСИКА В ПОГОНІ ЗА БАНДИТАМИ.

ВАШІНҐТОН, 9. марта. — Американські війска в силї трох відділів кінноти на приказ ґенерала Фонстона перейшли границю Мексика і переслїдують утікаючих бандитів.

Американське правительство віднесло ся в тій справі до мексиканського президента Каранци, однак сей заявив, що є безрадний.

Деякі американські політики домагають ся від Вілсона рішучого кроку в тій справі. Не є виключене, що Злучені Держави будуть мусїли оружно виступити в справі заведеня ладу в Мексику.

МЕКСИКАНЦІ СТРАТИЛИ 23 ЛЮДИЙ В УБИТИХ.

ВАШІНҐТОН, 9. марта. — Міністерство війни одержало урядове повідомленє, що в битві на улицях місточка Коломбус згинуло 23 мексиканських бандитів.

Ранені американські жовніри оповідають, що ані один Мексиканець був би не втік, коли би машинові кріси були добре функціонували. Тимчасом машинові кріси завели, бо не можна було з них стріляти. Битва на улицях міста була дуже завзята, тому і полонених не було.

ПОВІДОМЛЕНЄ.

—o—

Всї, котрі занимають ся збірками на фонди під зарядом Федерації Українців і ті, що присилають жертви до касієра Федерації, зволять ласкаво приняти до відома, що з присилкою гроший мають присилати до касієра тільки спис жертводавців і цїль, на яку призначено дану жертву. Всякі дописи, подяки або поклики не належать до спису жертводавців і се занимаючі ся збірками або висилкою тихже мають посилати осібно в роді дописий до редакцїй часописий, в котрих хотять, щоб такі дописи, подяки ан то поклики були поміщені. В виказах присланих жертв оголошуєсь і буде оголошуватись тільки імена жертводавців і зложені суми жертв.

За Тов. Федерація Українців:
С. Ядловський, касієр.

ПОРТРЕТ Т. ШЕВЧЕНКА
можна набути за 20 цент. в книгарни „Свободи". — Величина портрету: 13x16 цалів. — Сей портрет повинен находити ся в кождій українській хаті.
Замовленя шліть до:
„SVOBODA"
83 Grand Street. Jersey City, N. J.

ОТВОРЕНЄ БАЗАРУ В СУБОТУ.

—o—

Базар, який уладжує з'єдинений німецько-австрійський Комітет на поміч ЖЕРТВАМ ВІЙНИ в Німеччині, Австро-Угорщині, Туреччині і Болгарії, буде отворений вже в сю суботу, дня 11-ого с. м. о 8-ій годині вечером і буде тривати до дня 23-ого (четвер) включно.

Базар займає всї великі галї в Медісон Сквер Гарден (27-ма улиця і Медісон евеню). Будок буде около 250. Переважно будки будуть загального характеру, лиш деякі будуть відзначати ся національними особливостями, між ними й українська (ч. 97.).

В меньших залях будуть що вечера концерти, водвілї, воєнні образки і т. д. Дня 19-го с. м. (в неділю) вечером буде український концерт, уладжений нюйорським Українським Хором, під управою п. Мирона Гундича.

ВСТУП НА БАЗАР 25 ЦЕНТІВ.

Базар буде отворений кождого дня від 2-ої години сполудня до пізної ночи.

НА ПРЮ, БЕЗ ЛЯКУ І ЗНЕВІРИ!

IV.

Сльози крокодиля.

Крокодиль, коли їсть свою жертву, проливає свої сльози над нею.
Народне повіре, що походить ще з римських часів.

Виказуючи хибні твердження „Америки", не думаємо розбирати значіня поодиноких закидів, або їх змісту. Ні, нам розходить ся о що иншого, а то: о неморальні і крайно шкідливі способи в політичній боротьбі, які вводить згадана часопись в українській мові між частиною українського народа.

Епископські закиди і напасти є такі численні, що годі їх зібрати разом. Приходить се тим труднійше, що від часу, коли почали ся в „Америці" очерення на ширші розміри, здержано з Філядельфії висилку часописи і до нашої редакції і до усіх нюйорських товариств, а навіть передплатників, щоби, борони Боже, ми не могли знати, що „Америка" пише. Наслідком сього ми не мали всіх чисел під рукою — але і не потрібно, бо, як ми згадали, не о слова нам розходить ся.

Треба признати, що конструкція цілої сплетнярської сіти є артистично викінчена — по анґлійськи: „мастерпіс". Тому можна здогадувати ся, що 13 статий, котрих ряд зачав ся дня 13. січня (фатальна тринайцятка!), названих „В переломову хвилину", не є твором одного чоловіка, але цілого „совіта нечестивих", під одною кермою. Коли би вільно зробити порівнанє, то хиба таке: Коли Люципер хоче обмотати людські душі своєю сітию, то скликає своїх дорадників на нараду, а відтак після уложеного пляну наставляє сіти.

Уклад цілої змови носить на собі середновічно-схолястичне пятно і тому чоловікови, що жиє в XX. столітю, годі зорієнтувати ся, що є правдиве, а що невірне.

Жерела — о скільки мож їх доглянути — є троякі:

1) Головна часть змови опирасть ся на листах чоловіка, який засідає в Загальній Українській Раді у Відни, належить до ідейної опозиції і має добрі наміри.

2) Друге жерело — се інформації, що походять від чоловіка, який негодує на Загальну Українську Раду за те, що його не вибрали в її склад; отже, коли що припадково підслухає, доносить себе-час до епископа Ортинського, представляючи віденські сплетні за дійсну правду. Сі інформації є мабуть писані на замовленє.

3) Кромі сього є тут використані матеріяли, що походять від людий, які хотіли викпити епископа за його влізливість; епископ на тім не полапав ся і взяв се за добру монету.

Всї ті матеріяли зліплені разом ненавистию до всїх народних робітників тут і там, а більші прогалини в цїлій будові виповнені вставками (інтерполяціями) з нападами на американський народний табор і його роботу. Ізза сього ся майстерна штука робить враженє, що на серци й автора лежало дійсно виключно добро народа.

Метода (спосіб) безчещення української справи є також знаменна. Правдиві факти змішані з неістнуючими. Твердженя, деколи зовсїм противорічні і виключаючі себе взаїмно, стремять до сього, щоби вмовити в людий:

1) Що взагалі нічого непотрібно робити, бо инакше хтось в Америці може вибити ся в роботї.

2) Що ті люди, які є в Америці, се не нарід, але „пяні фірмани" і „чорти", які не мають найменьшої ідеї.

3) Що навіть не варта працювати для рідного краю, бо рідний край — се запроданці, зрадники, денунціянти, — словом: злочинцї.

Коли би мож поділити напасти, то хиба на такі групи:

1) Одні мають на цїли шкодити українському рухови взагалї.

2) Инші обиджують весь український нарід, або сю часть, що находить ся тепер в Америцї.

3) Ще инші мають на цїли представити всїх народних робітників у некорисним світлї.

Сї очерненя є порозкидані в статях, дописях і листах до „Америки" в ріжнім часї. Але ми візьмемо за основу нашого писаня „фатальну тринайцятку" („В переломову хвилину"), а лише деякі заміти наведемо з давнїйшого або пізнїйшого часу.

Не будемо також розбирати цїлого матеріялу, бо се заняло би цїлий рік часу. Ми вкажемо лише на незгідність тверджень з фактичним станом річи і коротко розглянемо лише закиди звернені:

1) Проти редакції „Свободи" і головного уряду У. Н. Союза, о скільки ми заступаємо українську справу і беремо участь в народнім житю.

2) Проти д-ра С. Демидчука, яко заступника Загальної Української Ради з Відня.

3) Проти старокраєвих провідників, більше з формального боку ніж з матеріяльного.

Замітів, звернених на редакторів „Народної Волї", головний уряд Р. Н. Союза зі Скрентону і ґрупу пресвитерян, не будемо розбирати, бо вони мають свої часописи, а п. Січинського епископ безпосередно ще не зачіпав.

Не можемо тут наводити напастий „Америки" дослівно, бо се був би за великий матеріял. Одначе дещо мусимо навести, аби вказати, що саме закидуєть ся. І так:

1) На редакторів „Свободи" і головний уряд У. Н. Союза є такі значучі заміти:

„Америка" ч. 8, з дня 13. січня 1913, пише:

Та є в нас орґан, що виходить за народну кервавицю, в якім однак голос мають тільки всякі „нуми", як кум Гмітро, що є кумом Юзя, Семаня і т. д., кум Юзьо, що є кумом Гмітра, Андрусь, Семаня, Михаєк; кум Михаєк, що мітаюю по нюйорських жидівських готелях учив-ся і кінчив університет і т. д., для якої в сьвіті нема нічого сьвятого, прибрала собі до помочи чоловіка, до якого рук прилипли народні фонди... має задачу негувати всьо. Кумівський гурт, який захопив в свої руки „Свободу", відразу виступив проти австрійської орієнтації з цїлим рядом статий і став підносити на кпини австрійський патріотизм „Америки" — а зробила се „Свобода" з вродженого нахилу і привички кирнити кожду справу... На зїзд у Філядельфії явили ся і представителї „Свободи" і У. Н. С. та їх приїзд носив відразу пятно нещирости і кирнї.

У тім самім числї (8) „Америки" читаємо:

Славна „Свобода", орґан орґанїзації, до якої належать покищо самі греко-католики, від коли до поведенєя своїх особистих вузких цїлий і те зі шкодою для нашої народної справи, злучила ся з нацалами — американськими — бо так з цїлою певностию можна назвати презбітеріян — хватає ся кождого средства, щоби наш нарід відтягнути від його віри і зробити чужим погиком. Для сеї, колись славної, а тепер зійшовшої на бруковий орґан ґазетки, всякий спосіб, який тілько веде до нищеня віри, є добрий... Не дивниця, бо для таких циників, які не знають нїякої сьвятости, для яких годяр є всім, а всякі инші почування пічим, немає нїчого сьвятого, і вони болотом, в якім самі сидять по самі уха, намагають ся обхлапати весь сьвіт.

„Америка" ч. 9. пише:

„Свобода" се загально звісний хамелеон, який вже і так до тепер зміняв свою шкіру кілька десятків разів, як сего вимагав особистий інтерес кума Гмітра, Ваня, Семаня чи Юзя.

І знова:

Джерзисітська „Свобода", вижебравши від пресвитерян $12.500, прислувала Український Комітет удати ся до Білінського. За се фактороство спадає вина на п. делеґата. „Свобода" з Америки довершила того, що не вдало ся довершити Васильковки, стала успішним фактором Поляків.

2) До д-ра Демидчука є такі заміти:

„Америка" ч. 9. з дня 14. січня, пише:

І ледви, що пан Демидчук відїхав з Філядельфії, як сейчас почав підпольну роботу проти обєднаня нашого народу; став працювати над його розбитєм... присилуваний до сього „пейдою" 100 долярову, яку побирав в „Свободі".

І дальше:

А претекст до розбиваня знайшов п. Демидчук дуже цікавий. Він станув в обороні яких трех сотек народних відступників, предбітерян, яких зробив відразу політичною партією і сих, які на то беруть гроші, щоби працювали на загибель нашого народа в Америцї... старав ся аналізувати ся політичну першорядну силу покликану до оборони сего народу. Йому доконче треба було розбити єдність руського народу на американській земли, щоб міг виказати ся, перед ким треба, що то його робота, яка робить ся на американській земли, а не чия инша.

Знова дєнніде, а то в ч. 272 „Америки", з дня 27. падолиста 1915, читаємо:

300.000 Русинів, тому тілько, що вони суть з'орґанізовані в русько-католицьких громадах, Ви не узнали за гідних брати участь в „Соймі".

А перед тим:

Ви своїм високчайшим указом викинули на сьміте поверх 100.000 наших братів з Угорської Руси, на се тілько, щоби зробити місце для 300 предбітерян і не цїлих 20 Українців з Росії.

Четвертий шкандал... се було нападане на нашу тутешну церковну власть.

„Америка" ч. 22, з 1. лютого 1916, пише:

І сї два панове (др. Кость Левицький і Микола Василько)... заздалегідь постарали ся розбити і розсварити сю американську Русь-Україну... Роздор і розбите американських Українців почав особистий висланник пана Коста Левицького... щоби ослабити і унеможливити їх вплив на хід подій в Галичинї.

3) Проти старого краю, значить його провідників, „Америка" виписала власне цїлу тринайцятку статий, які ми розглянемо окремо, а тут наведемо всї головні твердженя „Америки", отже:

а) що др. Кость Левицький і Микола Василько захопили керму політики в свої руки і стали автократами (необмеженими панами);

б) що через руки д-ра Коста Левицького йшли всї запомоги правительства на користь Українцїв і він при помочи сих гроший став всевладним;

в) що клюб парляментарних послів опирав ся самовладности д-ра Коста Левицького, котрий не хотів скликати засїданя;

г) що українська академічна молодїж протестувала проти З. У. Ради, що вона не вміє стояти на висоті своєї задачі;

ґ) що др. Кость Левицький під натиском публичної опінії перевів реорґанізацію З. У. Ради;

д) що українська суспільність по війнї виключить д-ра Коста Левицького з політичного житя, бо тепер не час на се.

е) що тепер відносини вже поправили ся, але Українцї стратили значінє в австрійського правительства.

На підставі усїх тих закидів „Америка", позбиравши факти про невідрадне положенє Українцїв в Австрії (сї факти зібрані влучно в 9 точках, в ч. 10, з дня 17. січня 1916), звалює усю вину за те на двох людий: д-ра К. Левицького і М. Василька. Отже вони оба винні, що нема українського унїверситету, що нема української провінції в Австрії, — бо др. К. Левицький „хотів внести проєкт подїлу Галичини на три части, але йому не вдало ся" і т. д. Зробивши тих двох згаданих панів відвічальними за всю українську політику, за тяжкий гнет нашого народа зі сторони Поляків під покровом австрійського правительство, і т. д., епископ роздирає на собі ризи і плаче над Україною (гл. ч. 22, з 1. лютого 1916):

Ми з закривавленим серцем зважили ся остаточно подати до відома нашої суспільности без нїяких завинань в бавовну і без нїяких брехливих прикрас сей сумний стан нашого політичного положеня за океаном не на се, як дехто старасть ся нам підсунути для видвиженя якоїсь одної партії кождом другої.... Справа стоїть так лихо і то так тихо, що, як нас інформують, наші політики на самостійну Україну вже махнули рукою, справа автономії здобутих від Москалїв українських областий страшенно загрожена і висить на волоску, та заходить найбільша небезпека, що сї землї дістануть ся під виключне панованє Поляків, що вже навіть по части і тепер стало ся, а справа автономії Українцїв в Галичинї загрожена і також майже пропаща...

Самою силою факту весь ратунок загрожених наших народних інтересів може вийти під пору тілько з одних Злучених Держав...

Виплакавши ся і обтерши свої сльози та обмивши руки, взяв епископ капелюх на голову і пішов доглядати будови свого банку у Філядельфії. Сей банк має спасти Україну.

* * *

Вчинок не конче обвинює чоловіка, коли ще душа не зіпсована. (Латинська пословиця).

Коли люди нічого не роблять, то вчать ся робити зло. (Латинська пословиця).

В ТАРАСОВЕ СЬВЯТО.

Від Карпат по Кубань
Отряси ся, повстань,
Гей, народе зневіри і горя!
Позабудь на ярмо,
На століття страдань,
Відгукнись, гень до Чорного Моря!

Відгукни ся, — а в тім
Відгомоні, мов грім,
Моя сходячого сонця заграва,
Наш дрожить дужий спів,
Велич твоїх батьків
І синів невмирущая слава!

Тільки літ, тільки літ,
Ти лив кров свою, піт,
Віддавав у житєвій данині.
Ти тугою лутів
Слав до моря свій спів,
Розсипаючи плач по долині...

У ярмі ти забув,
Чим колись предїд був,
Що не гнувсь під неволі вагою —
Хоч в се сьвяте повстань,
Отри пил і поглянь
На покинуту батьківську зброю!

А чи знав-ти у сні,
Хто так йшов до борні
Не в холодній панцирняній стали,
З словом дужим в устах
І з вогнем на чолї?
Там... Сини тобі зброю кували!

Микола Голубець.

Українські Січові Стрільцї.

ПОЛЕВА СТОРОЖА В ЖУПАНЮ.

(Із карпатських боїв).

(від власного воєнного кореспондента).
(Право передруку застерігає собі автор).

Як попередної зими боєва лінія пересувала ся на хребет карпатських гір, спалено з огляду на успішне ведене війни кілька сіл в горах. До спалених належало також Жупанє. Колись велике і гарне село, — який-же сумний образ представляло воно тепер, як ми сходили раннім ранком до него із високих Бескидів! Серед згарищ і розвалин заховало ся тільки поцвіське обійстє і церков. На сім обійстю приміщували ся наші полеві сторожі.

День був мрачний, догідний до всяких воєнних підступів і нападів. Москалї показували велику охоту сего дня наступати на наші позиції. Тому треба було заховати як найбільшу обережність.

Що хвилї було чути у всїх боках стрілянину — певно перепалки стеж.

Командант нашої полевої сторожі, сотник Вітовський післав в околицю кілька стеж, а решту хлопців завів до хати.

Ми розпалили в кухні огонь і грили ся. Дехто пригрівав мясні консерви, дехто пік бараболї, що знайшли ся в попівській пивници.

Два товариші вибрали ся розглядати згарища села. Незабаром повернули з трома полоненими російськими жовнїрами. Полонені привитали нас словами: „Слава Ісусу Христу! Гаразд!" Се були Українцї зза-кордону.

Сотник розпитав їх про все і відіслав до бриґади.

Незадовго повідомив вартовий, котрий стояв коло хати, що на однім горбку показали ся два російські жовнїрі.

Сотник вибіг з хати і став приглядати ся через далековид. Дійсно коло одної копиці сїна стояле 5 Росіян і розглядало ся по околиці.

Сейчас на приказ сотника побігло туди кількох товаришів і за короткий час привели усїх пятьох перед сотника. Межи сими були також Українцї, що дуже гарно говорили по українськи.

Сотник почав вишитувати полонених. Один із них, що говорив по московськи, сказав, щоби ми не оставали тут на ніч, бо Росіяни знають докладно про нас і стараються ся окружити нас. Дві роті (сотні) іде на нас з Климця, дві з Виклова, а крім того дві сотні російських козаків. А нас усїх — разом з тими, що пійшли на стежі, було всего до 50 люда.

Сотник відіслав полонених до команди бриґади, приказав нам строго поготівлє і вислав одного Стрільця з остереженєм до австрійського лиїтнанта, команданта полевої сторожі, що стояла на кладовищи за селом. Сам сотник вийшов на подвірє подивити ся, що дїсть ся.

Нараз він повернув і дав приказ, щоби виходити, бо чути стріли. Ми вийшли з хати.

На ліво в лїсї, яких 500 до 600 кроків від нас лопотїли густо вистріли.

Ми дістали приказ спалити ще й се обійстє. В одній хвилї стояло воно в полумінях; а ми вертали на свої позиції на Бескидї.

Ще довго тривала там у лїсї стрілянина, стали промовляти і наші гармати, аж вкінци вечером усе стихло.

Написав **Вікусс.**

Відень, 25. мая. 1915.

КИШЕНКОВИЙ КАЛЄНДАРИК НА РІК 1916 можна набути в КНИГАРНІ „СВОБОДИ". Ціна 10 центів. — При замовленях на більше число сих календарників дасть значний опуст. Адреса:
„SVOBODA"
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Т. Шевченко.

ОДИН У ДРУГОГО ПИТАЄМ.

Один у другого питаєм:
На що нас мати привела?
Чи для добра, чи то для зла?
На що жиємо? Чого бажаєм?
І не дізнавшись, умираєм,
А покидаємо діла.

Які-ж мене, мій Боже милий
Діла осудять на землї?
Бодай ті діти не росли,
Тебе сьвятого не гнївали,
Що у неволї народились
І стид на тебе понесли!

Як би Ви не купили собі календаря У. Н. Союза на 1916-тий рік, а хотіли инакшою дорогою набути тих відомостий, які є в календари, то Ви мусїли би справити собі цїлу бібліотеку, яка коштувала би кільканадцять долярів і за відомостями в тій бібліотецї мусїли би Ви шукати цїлі роки.

Чиж не лїпше купити собі календар У. Н. Союза на 1916-тий рік за 50 центів, і за ті мізерні гроші мати все разом вибране, зібране гарно, коротко, ясно?"

О. Жихаренко.

В ДОБУ КРІПАЦЬКОЇ НЕВОЛЇ.

В добу кріпацької неволї.
В добу салдатчини лиху,
В добу темноти и недолї,
Як ніч понуру й глуху,
Родивсь поет Вкраїни рідний.
В хатинї бідних кріпаків. —
Чий спів могутний і досьвітний
Не вмре на сьвіті вік-віків!
Порадник рідного народу,
Великий страдник за нього;
Співець братерства і свободи
Він жив — боров ся за Добро.
Він просто йшов, хоч й терниами.
Страждав в заслаю як найгірш —
Та не вхляв ся перед катами,
Кував й в неволї гострий вірш!
Він ляв псарів, рабів неслави,
Панят, мордуючих людий, —
Він згав до волї, зван до слави
Вкраїни любої дїтий!
Він малював минулї роки,
Козачу вільність вихваляв,
Мов предковічні пророки
Злих до спокути закликав!
Він велетень, бо рвав найдани,
Бо Духа руйнував тюрм;
Старі, народні гоїв рани
Гнав геть огидливу пітьму!
Він батько рідної країни,
Він передвістник красших днїв,
Коли на вільній Українї
Не буде стогонів рабів!

КУПУЙТЕ!
КРАСНИЙ І ЦІКАВИЙ КАЛЄНДАР У. Н. СОЮЗА НА 1916-ТИЙ РІК!
Коштує в цїлій Америцї 50 центів.
Замовленя почтою посилати до „Свободи".
„SVOBODA"
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Телефони: 2272 8906 Orchard
КОЛИ ПОСИЛАЄТЕ ГРОШІ СВОЇМ РОДИНАМ ДО РІДНОГО КРАЮ, ТО ПОСИЛАЙТЕ ЇХ ЛИШЕ
через
„Американсько-Українське Бюро"
ЗАЇНКОРПОРОВАНЕ ПІСЛЯ ПРАВА СТЕЙТУ НЮ ЙОРК.
З ПРИЧИНИ ВЕЛИКОЇ І ЧАСТОЇ ЗМІНИ ЦІНИ ГРОШИЙ, ПОСИЛАЙТЕ ГРОШІ В ОКРУГЛИХ СУМАХ В ДОЛЯРАХ; А БЮРО ВИШЛЕ ЇХ ЧИСЛАЧИ ПО НАЙНИЗШІМ КУРСІ.
ГРОШІ ПОСИЛАЙТЕ МОНИ-ОРДЕРАМИ АБО В РЕДЖІСТРОВАНИХ ЛИСТАХ НА АДРЕСУ:
AMERICAN UKRAINIAN EXCHANGE, Inc.,
520 E. 6th St., New York, N. Y.

ЩИРЕ ПРИЗНАНЄ ДЛЯ „СВОБОДИ".

Наш зазив за приєднуванєм нових передплатників для „Свободи" (по заборонї її в Канадї) приняли Українцї в Українии у Злучених Державах дуже щиро. Дуже богато передплатників нашої часописи агітувало між знакомими, котрі ще не були передплатниками „Свободи", щоби післали від себе передплату і стали передплатниками. Ся агітація вже доси увінчала ся красним успіхом бо ЗА 5 НЕДЛЬ ПРИБУЛО „СВОБОДУ" ПОНАД ПІВТОРА ТИСЯЧІ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ.

Сим дїлом показали Приятелї і Приятельки „Свободи", що вони дїйсні патріоти, бо попирають народну справу не лише словами, але й дїлами. Дїло одиниць невелике, але як тих одиниць богато, — то се дїло стає ВЕЛИКИМ ДЇЛОМ ВЕЛИКОЇ ГРОМАДИ.

Коли у нас є вже зрозуміє такого великого громадського дїла, то се дуже відрадна проява І ЗАПОРУКА УСПІХІВ НА БУДУЧЕ.

Газета — се ключ, се жерело всеї роботи і без неї в теперішних часах жадна громадська робота неможлива. **Тому першою річию американських Українцїв повинно бути: мати добру і сильну народну газету, але — ЩОДЕННУ. Нехай нашою цїлию буде, АБИ „СВОБОДА" СТАЛА ЯК НАЙСКОРШЕ ДНЕВНИКОМ.**

Ще трохи працї, ще трохи агітації, а „Свобода" буде мати в самих Злучених Державах стільки передплатників, що мала перед 17-тим січня, 1916, разом з передплатниками з Канади. А тодї вже буде задачею Редакції й Управи друкарнї „Свободи" подбати, ЩОБИ „СВОБОДУ" ПЕРЕМІНИТИ НА ДНЕВНИК.

Тож дотеперішний успіх нехай нас заохочує до дальшої працї, аби осягнути — повний успіх!

Хто пришле $2.00, буде передплатником „Свободи" цїлий рік (без оглядну, в котрім часї пришле, буде одержувати часопись через 12 місяцїв і отримає 156 чисел), а хто одного доляра, буде одержувати „Свободу" 6 місяцїв.

УКРАЇНСЬКІ СІЧОВІ СТРІЛЬЦЇ НА ГОРІ МАКІВЦЇ.

Тепий вітер повіває,
Сніг стопив ся, сонце сяє,
Відродив ся увесь світ.

Було се в цьвітни. Я, вже готов до подорожі, чекав ще на товаришів, яких запросив до себе на 7. годину, щоби з ними попрощати ся. Переді мною на столику лежав розпечатаний лист від родичів. Ще від учера лежав він. Я ходив засуманий широкими кроками по сьвітлицї. Шкода менї стало родичів, котрих я дуже любив; шкода менї стало товаришів, з котрими я в щирій братній дружбі пережив молоді лїта; все те мав я тепер покинути може й на все... Мене тяг до Лукавцї сильний магнес: двоє блискучих, живеньких і чорних як уголь оченят Олени. От про що я думав, ходячи по своїй кімнатї. Та дарма...

Було се вечером у Великодний вівторок, коли то, попрощавши ся з товаришами, стояв я в рядах полевої сотнї Українських Січових Стрільцїв, які за нїв години мали відійти на поле битви. Чудова весняна природа красувала ся цїлою сьвіжостю житя й запалу. Нараз почули ми слова: „Сотня, — позір!" Настала важка тишина і знов перервав її грімкий голос: „Сотня за мною походом, рушь!" Сотня хлопцїв рушила з місця і поступала вперед за командантом. Залунали пісні: „Гей у лузї червона калина", „Журавлї" і инші. Веселїйше стало. Деякі товариші відпроваджували нашу сотню на дворець, а мадярські дївчата обкидали нас цьвітами. Небавком зупинили ся ми на двірци. До відїзду треба було чекати 2 години. За той час одержали ми на дорогу консерву й сухарі. Місяць виглядав де-не-де зпоміж хмар. Ми всїли... По цїлонічній їздї ми приїхали до Лавочного, де одержали потрібні річи, як кріси, кулї і инше. О 5. годинї пополудни приїхали ми до Славска, села недалеко боєвої лїнії.

Зорі сьвітять... Місяць лелїє кругом проміністим, ялицї грають на верхах дивним шумом. Річки шумлять по вивертах дикого лїса на доли. Серед так гарної ночі тихо посувала ся наша сотня зі Славска до поблизкого села Головецка яко резерва. Ще через один верх, а зайдеш у село. Товариші не могли надивувати ся красотою сих верхів, їх сьвіжостю, їх житєм. Погода була на причуд гарна. Верх стремів поперед нами: з долу поріс густим смерековим лїсом, що з далека синїв довкола гори, гей би кусень небосклона відірвав ся і, скотивши ся з верха, обляг його стопи довкола блакитним вінцем. Небавком були ми на вершку гори. Нараз освітила нас ворожа ракета. „Долїв!" — крикнув командант. Все лягло. Потім освітила нас ще одна ракета і все утихло... Лише ялицї грають дивним шумом, річки шумлять у вивертах дикого лїса на доли, а мрака сріблиста лине на гори, а зорі так сьвітять, так сьвітять. Тихо, тихесенько навколо... Командант, оглянувши ся, приказав встати. І тихою ходою пійшли ми дальше. Ріжнородні думки тиснули ся роями в мою душу. Прийшовши до Головецка, ми розквартирували ся між Стрільцїв першого куріня, до котрого були приділені. Раннім ранком збудив мене гарматний гук. Росіяни стріляли до полудня; так стріляли вони майже що дня. Страт не було. Вставши рано, оглянув ся я, де знаходжусь. На горах зоріло, небо грало як малинова хоругов над моєю головою. А на небосклонї високо плаває самітний лїтак, пирокими крильми здіймасть ся в гору, то знов спускаєть ся легкими закрутами в долину. На недалекій горі, котра вносила ся високо поза селом, з перервами, час від часу, повторяли ся сальви з крісів. Се була Маківка. Там були австрійські і російські становища. За якийсь час одержав я рій, котрим мав проводити.

Кроваво заходило сонце за хмари, обливаючи їх загравою, а в тім червоним сьвітлї понуро довбаніла гора Маківка. Було се по полудни 28. цьвітня, коли то Росіяни почали сильно стріляти в село. Зрили землю, село знищили. Стріляли вони до години 9-ої вечером.

Все втихло, лиш з гори Маківки доходив страшний грюхіт з крісів, а ракети час від часу освьічували гору. Ми одержали приказ: „строге поготівлє". Я ляг спати, та не міг ніяк заснути. Заснув і снить ся менї моя дївчина. Мучили мене сни. Мене збудив товариш Рондяк.

— Чого хочеш? — питаю.

— Чи не чуєш, як страшно Росіяни бють в село ґранатами? — сказав він, і приготовляв ся до відходу, котрого небавком сподївав ся. Я сейчас встав, зібрав ся, оглянув кріс, нопоїв трохи студенини, що зладили ми були з товаришем Рондяком і ожидав приказу. Не минуло і пять хвиль, як бризнула клямка і отворили ся широко двері. До хати увійшов задиханий дижурний з моєї сотнї.

— Алярм, — сказав він, — прошу сейчас збирати ся коло помешканя куріннного!

І по лицях товаришів, котрі давно зібрались, розлила ся глубока мелянхолія... Північ. Лише сріблиста мрака до гори. Густо ґранати падають в наше село а на Маківцї чути лише де-не-де пуканє з крісів. Я зі своїм роєм стояв в рядах 1-ого куріня. Прикре положенє було, бо Росіяни заняли наші позиції. Вітер шумів і колихав верхами ялиць, скриплячи тужливо сухими гилями, Отаман 1-ого куріня, Гриць Коссак, дав розказ розложити розстрільну в напрямі Росіянів, багнети на кріс і відзискати утрачені позиції. Серед німого страху, не зважаючи нї на яри нї на вивернені дерева, скорим кроком поспішали ми на верх гори, у лютий танець, де слава, і смерть, і кров. Скоренько майнули думки про батьків, братів... „Гурра! гурра, гурра!"... Счинив ся рукопашний бій. Було чути крик, зойк та брязканє оружя. Ми відзискали утрачені позиції.

Другого дня перед полуднем зробили Росіяни другий напад на нас. Скора стрілянина була через цїлий день. Найприкрійший день був для нас: перший май. Зорі... Вітрець з полудня так ладно повіває, а менї так любо... Недалеко від нас розсїлась невеличка громада столїтних, підсадкуватих і розлогих дубів. Поважно споглядають ті старі дерева довкола на сусїдні гори. Але й щось тужного і сумного чути в шелестїню буків і журкотї зимної скальної криниці. Якийсь дух таємний, незнаний а сильний, віє в тій самітній та так чудовій околицї. Серце радо би розширити ся, далеко обняти собою той сьвіт тихий, той край милий. Та нараз счинив ся страшний бій. Тріскають картечі, ревуть ґранати, свищуть кулї у наші окопи. Москалї почали сильно на нас напирати.

Серед граду куль мусїли ми подавати ся в зад. Росіяни, користаючи з того, висадили машиновий кріс на верх гори та давай нас пражити. Поплило богато молодечої крови. Та в нас одна надія, одна думка: здобути або в дома не бути! Кидаємось знова, але велика сила Росіянів відперла нас. Так було і вдруге. Ще третий раз кидаємось. Кипить завзята боротьба... Я бачу перед собою Росіянина, котрий біжить просто на мене.

— Здавайсь, мальчик! — почув я слова, та в тій хвилї почув я свист і повалив ся. За якийсь час нуло тягар на своїх грудях. Се ґранат впав біля мене і висипав глину на мою грудь.

* * *

— Ось тут є! Є тут! — крикнув Якобюк, мій товариш ґімназіяльний, котрий був санїтетом. Він відгорнув глину з моєї груди і підняв мене. Я лежав серед трупів. Довкола мене й на менї була кров. Товариші дивив ся за раною, та рани не було; кров могла виплинути з инших трупів. Іскра надії блиснула в моїм серцї. Розпука додала менї сил. Я не бачив вже нїкого. Два товариші віднесли мене на ношах на діл, відки привезли мене до шпиталю в Славску. Менї полекшало. Тут було богато ранених. Побіч мене лежав тяжко ранений Стрілець. Над ним плакав старий, теж ранений, ополченець, лїт 42.. Се був батько Стрільця. Старий ридав довго над сином. Згодом голос його ослаб. Він хитав ся, сїв на ліжку, підніс голову до неба і хотїв щось говорити, та в його груди не стало вже голосу. Він тільки шепотом почав передсмертну молитву. Похилив ся на груди мертвого сина, а руки його звисли до долу...

Сидір Рогатинович.

Ф. Корш.

ХУЛИТЕЛЯМ ШЕВЧЕНКА.

Неправедно винищ Шевченка ти Тараса,
Що буцїм він „Парнас всерусский" розділив:
Аджеж і не було „всерусского" Парнаса,
А на московському, що правда, він не сїв.

Але не тим, що був задумав посадити,
Як нажеш сьміло ти, себе над усїма:
Він просто був співець чистий, талановитий
І спів свій не хотїв калїчити дарма.

Він тямив, що тому, хто так співати може,
Як нїчо майському співає соловей,
Своєю мовою співати тільки гоже,
Щоб співом розважать і тїшити людей.

Пісні його в душі жили як вільні птахи,
Він не вигадував їх з потов на чолї,
Не міг і не хотїв, як певні сїромахи,
Буть схожим не з орлом, а з раком на мілї.

Не був він дївчем з вузенькою метою,
Що дивить ся на сьвіт крізь дїрку мов миша.
А серцем щирим жив і вірою сьвятою,
Зичливостю була поема його душа.

Дорозший над усе опокій йому був спільний,
Хоч славив і війну у віршах він своїх.
А що до рідного він краю був прихильний,
Не знаю, чи воно тяжкий аж надто гріх.

Хибаж Українцїв ще старші поколїня
Москві пристачили великого співця?
А він співав своє — і що-ж? Його насїня
Не згинуло — росте та кріпне без кінця.

Від нього почалась нова вкраїнська нива,
Що з неї буде плід і жнїток на ввесь люд,
Бо рідний хлїборобі від рідного посїва
Дістане все, що дать старанний може труд.

Від того ще Парнас московський не змарнїє,
Що затягти не зміг до себе всїх співак.
А хто чужу дуду дударить, хоч не вміє,
Такий — не соловей, а мабуть тільки шпак.

Замітка. Сей вірш написав московський письменник, великий приятель Українцїв, Федір Корш, що помер торічного року. Сей його вірш був відповідю тим московським письменникам, котрі нападали на Шевченка, що він розбив один „русский парнас" на два народи, бо мібито, як би не Шевченкова поезія, то були би тепер лиш одна „всерусска література" і один „русский парнас".

БРАТЯ, УКРАЇНЦЇ!

Хто часопись „Свободу"
Все пильно читає,
Той розум здоровий
У голові має.
„Свободу" є часопись —
Людий просьвічати.
За неправду „Америку" —
На тузин заткати.
Тож то, брата Українцї,
За діло хватайте!
Та від нинї лиш „Свободу"
Берїть і читайте!

„Нороднє Слово" є „Америку"
Як кинете нинї,
Редакторів тих газеток
Пійдуть пастя... начи.
У них правди не найдете,
Кождий то вже знає...
От нема то ян „Свобода"
Гарно научає.
Хто не вірить, най стрібує
І заміє читати.
Як найборше передплату
Най іде заслати.

Т. Ф. Грицик.
Кифорія, Па. (сек. „Н. Слова").

ЯК БАЛКИЛИ ЯК СЕЛЯ ЗА ВОЙНУ.

(Сцени з горячої лапи, як Москалї не були в Галичинї).

На дорозї перед читальнею зібрали ся дві баби і три чоловіки. Одна баба Матрона, яку звали „Вуйковою", оповідала „сторію", а всї сьміялись, аж за черева хапали ся.

„До мене — оповідала Матрона — прийшли два козаки. Такі хлопи як коні. Взяли менї всьо сїно, що я сховала в загату під околоти, а потім мовить один: „Бабо, відчини комору". Я не хотїла, а той, як не стусне мене в бік, аж дух заперло. Та сам топором розбив двері до комори і скинув майнов в збіжу три десятки. Я прошу ся, щоби віддав, а він з нагайкою до мене. А другий, ніби якийсь старший мовить: „Бабо, не кричи, я справедливий чоловік, я не хочу твоєї крадени, бо би ми Бог скарав". І взяв вам від тамтого гроші, дав йому одну десятку, комора і скирта лишили ся. Я ще злодїй мовить: „А чи хорошо я поділив?"

* * *

У сьвящениковій хатї зібрало ся кілька чинших. Вся в великим занятем слухали оповіданя Юрка і за кождим його словом їх засумовані лиця проясновались і якась надія на красшу будучність вступала в їх серце. Юрко оповідав їм свою розмову з козацьким офіцером.

„Не довго вже мабуть — говорив він — прийдеть ся нам зносити тяжке московське ярмо. Ось послухайте: Сим московський офіцер говорив менї, що на галицкий терен війни йдуть нашим на поміч баварсько-німецькі корпуси. Я, бачите, хотїв лїпше о тім довідатись, тож питаю його, чи вже я тут Нїмці, але він отверю сказав: „Як би воня тут були, то нїс би не було, а як вони прийдуть, тоді ми будем утїкати...". І так менї здаєть ся, що вже Бог скінчить нашу неволю і не дасть, щоби довше старшували над нами Москалї і їх оплачувані приятелї".

Нинї перший раз від довшого часу Юрко був усьміхнений.

* * *

Але „Гусяків" чогось ніби прилядував ся, а коли шхто не відзивав ся, сказав:

„Я знаю, що наші прийдуть і вірю, що Прус — дай йому Боже довге панованє — іде нашому на-поміч, але не надїйте ся їх борше, як коло „Сьвятої Недїлї" (Зелені Сьвята). А до того часу, хто знає, що з нами буде...".

Сї слова веселого все Андрусї здивували всїх.

* * *

„Паничуню, — відізвав ся вкінци Петро С. — не вірте тому Москальови: Москаль все бреше. А я вам все своє бую повідати, що наша неволя вічна, і скінчить ся хиба тоді, як проклятий ворог виріже нас і дїточки наші... Будете, паничу, видїти, що на моїм стане...".

Страшні слова Петра каменем падали на серця мужиків-слухачів, бо кождий з них мав його за розумного чоловіка, який рідко коли помилив ся. Всї похилили голови, навіть Юрко призадумав ся і посумнів. Тільки Антін зі на хвилинку не стратив надії і сказав:

„Христос воскрес — воскресне і нам!.."

* * *

Пять недїль минуло від того часу, а „цїсарська дорога", яка тягнесь на схід від села Т., зарояла від московських „поляка", „пушок" і „салдатів". Темна сїра маса посувала ся спішно в долину гостинцем з напрямі Самбора. Всї зрозуміли, що се вже був шаковитий відворот російської армії з Карпат.

* * *

В селї Т. запанувала радість не до описаня.

Лиця всїх усьміхнені, бадьорі; старі баби і баби, парубки і дївчата, ба навіть малі дїти потворили без впину: „Москалї утїкут — Москалї утїкут...". Веселі співацки залунали по зелених горах, які саме сиділи зі себе тяжке ярмо московської і зацнової неволї.

На сам признак Вожисєля, ранком появились австрійські передні сторожі, а сполудня вже блакитні ріки панди доли гостинцем і котили перед собою сїру масу лютих наїзників.

Написав А. К.-ий.

ДОБРЕ ПОБУДЖУЮЧЕ СРЕДСТВО.

Помочі потрібно все, навіть тоді, коли здасть ся нам, що все є в порядку. Чоловік не повинен чекати аж підупаде на здоровлю, але повинен його зміцнити і шанувати, уживаючи від часу до часу певної дози Американського Еліксіру Гіркого Вина. Лік сей перечистить Вам кишки і зміцнить їх рівночасно. Уживайте його, скоро тільки почуєте яку зміну в Вашім апетитї, зіслабленє, затвердженє, нервовість або неспокійний сон. Уживайте його в болях жолудка яко першу поміч і запамятайте ту полекшу, якої дізнаєте. Ціна $1.00 в аптиках.

Jos. Triner,
1333—39 S. Ashland Ave.,
(Adv.) Chicago, Ill.

Сїї чині мускули і стегна повинно натирати ся Трінера Лініментом. Помагає також в ревматизмі і невральґії. Ціна 25 цнт. і 50 цнт., з пересилкою 35 цнт. і 60 цнт.

З УСТНОЇ СЛОВЕСНОСТИ ЗАНЯТИХ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ.

Тече річка невеличка
З вишневого саду:
Кличе козак дївчинольку
Собі на пораду.
Вийди, вийди, дївчинонько,
З рубленої хати,
Порадь менї, миленька,
Щож маю дїяти;
Ой, чи менї женити ся,
Чи на тебе ждати.

А я тебе, козаченьку,
Раджу і не раджу,
Я з тобою в вечер стою,
На другого гляджу.
Нїнцїв греблї шумлять верби,
Що я насадила,
Нема мого милецького,
Що я го любила.
Нема його і не буде,
Поїхав в Одесу,
Сказав: рости, дївчинонько,
На другую весну.

Росла, росла дївчинонька,
Тай на порі стала;
Ждала, ждала козаченька
Тай плакати стала.
Ой, не плачте, карі очи,
Така ваша доля:
Полюбила козаченька,
При місяцї стоя.
Зелененькі огірочки,
Жовтенькі цьвіточки;
Як не бачу миленького,
Плачуть карі очи.

ЦАР У ВУЙКА СЕМА.

Цар: Позич гроший на війну, вуйку коханий; адже бачиш, що моя каса порожна, а твоя повнїська!

Вуйко Сем: Я говорю лише з джентелмевами, котрі приходять до мене з чистими руками! Вмий руки з крови людської і тодї приходи до мене!

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street,

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:
In United States:
$2.00 per year
$1.00 per 6 months
$.75 per 3 months

In Jersey City, Canada and other foreign Countries:
$3.00 per year
$1.50 per 6 months
$1.00 per 3 months

Single copy 3 cents.

ПЕРЕДПЛАТА:
В Злучених Державах:
на рік $2.00
на пів року $1.00
на 3 місяці 0.75

В місті Jersey City, до Канади і других країн:
на рік $3.00
на пів року $1.50
на 3 місяці $1.00

Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить се 5 центів.

Адреси: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всі мої-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".

При висилаю чимовлення належить дбучи: мой-ордер або чек.

Число телефону 498 Jersey City.

AMERICAN ASSOCIATED NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL
A FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPER

За всі оголошення поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає. — Рукописий не звертає ся.

ФОНД ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ЖЕРТВ ВІЙНИ.

193. Ютика, Н. Й. На хрестинах у Николая Кузька, зложили на руки М. Кочинаша і Василя Лісопра слідуючі добровільні: Н. Кузик $1.00; Лука Гарматюк, І. Сергієвський і К. Насінник по 50 цнт.; Н. Михайлк, М. Лазуренко, І. Заяць, Ф. Новак, М. Лепець, В. Лесорак, М. Кочинаш і С. Фацик по 25 цнт., С. Франщінк 5 цнт. Разом $4.50

194. Гермімер, Н. Й. На вічу, котре відбуло ся дня 5. лютого р. р., зібрано $14.25.

195. Берлін, Па. На весілю у Івана Данила, зложили на руки І. Едмінського слідуючі добровільні: І. Данило, мол. $1.00; І. Долінський, Ю. Мартиан, І. Козар, І. Мототак, Н. Волос і І. Едмінський по 50 цнт.; Ю. Зобка, В. Ясчак, В. Павлюк, О. Кружет, М. Ставик, Н. Мартиан, Ю. Кошнет, Г. Кінн, А. Бурик, М. Дудич, М. Шухович, С. Данько, В. Станишинський, Н. Пукчак, В. Кацемко, Ф. Лагак, І. Кондо, І. Дуцяк і Ивуський по 25 цнт., А. Кирдяк і І. Дуцяк по 20 цнт.; М. Марцевич і Н. Коваль по 15 цнт.; М. Кінн 11 цнт.; Н. Микулич, Ю. Горач, І. Кінк і Н. Н. по 10 цнт.; Н. Н 5 цнт. Разом $10.01

196. Джерзи Сіти, Н. Дж. На хрестинах у Івана Мита, зібрав С. Мілянович $3.25

197. Нюарк, Н. Дж. На хрестинах у Андрія Федушяка, на поклін В. Турчака, зібрав І. Федчишин $3.60

198. Ню Йорк, Н. Й. На весілю наслали зібрані жертви від Т. Пиртка 50 цнт. і Ю. Братуся 10 цнт., жертвовані попередно на фонд М. Січинського.— Разом $0.60

199. Гаестонбурґ, Конн. На весілю у Івана і Анастазії Іванків, зложили на руки А. Рудаєвича слідуючі добровільні: С. Журавський і А. Мірецький по $1.00; Ука Сидорак, Е. Івіринська, А. Сник, М. Борщевський, А. Зелінка і А. Рудаєвич по 50 цнт. Разом $7.00. Попередньо 1 цнт. — Остає $6.95

200. Картерет, Н. Дж. На весілю у Григорія і Марії Шумний, зложили на руки Д. Пленака і Михайла Ходоси слідуючі добровільні: Т. Гагайчик, П. Чиж, І. Пиєдак, І. Цимбальский, І. Морочко, І. Маркович, Т. Ковальский, І. Шуманий, М. Іванко, І. Мазурчик, М. Сопко і М. Мачишин по 25 цнт.; Ф. Миньо 20 цнт.; дрібними датками $1.80. — Разом $5.00

201. Котсіл, Па. На колаку зібрано $20.00; дрібними жертвами і зібрав при панахиді $20.00 (надіслав о. І. Якимович). — Разом $40.00

202. Стейлетон, Н. Й. На весілю у Ілька Корнійа, зложили на руки А. Романіка слідуючі добровільні: О. Воповович і Т. Галаз по $1.00; С. Проців, І. Корнаж, М. Андрущів, Н. Товчишин, М. Лахоцька і М. Горинь по 50 цнт.; А. Романів, М. Кость, Т. Терлюк, І. Іванишин, Н. Валяга, Н. Стець, Н. Набережний, М. Чеплиги, Іванчук, П. Стець, К. Тисьма, С. Дзера, І. Дзера, А. Кашинин, М. Лугош, Т. Гасій, Д. Літва, А. Кваніцька, В. Януш, А. Каралюк, П. Рій, М. Бойновська і Г. Одмок по 25 цнт. Разом $10.75, Пересилка 15 цнт. — Остає $10.60

203. Пітсфілд, Масс. З нагоди вічнту вицорчника Пребаітної Комісії У. Н. С. з святлиними обставками, зложили слідуючі добровільні: Н. Щербан $2.00; Н. Федорищин, П. Ціпчук, І. Сапко, Т. Ціпчук, С. Спасюк, О. Яремій, Т. Яремій і С. Сенік по $1.00; А. Латаин 75 цнт.; Н. Яремій, В. Щербан, Н. Савюк (Іванко), Н. Косовал, Н. Стефанюк, А. Стефанюк і К. Стефанюк по 50 цнт.; І. Фостій 35 цнт.; М. Ладучук, А. Амбросійчук, Б. Корнейшька, Н. Прокопів, А. Стефанюк, Н. Стефанюк, І. Іванійчук, С. Василищюк, Н. Бандура, І. Гаврилів, І. Жукован (Іванко), М. Дессечук, І. Василинюк, І. Дрозда, П. Фочак, І. Оксенчик, І. Гуцал, Г. Хаданук, Ю. Сапсюк, Т. Пігтірний, Ю. Найденко, Д. Яремій, В. Федорищин, С. Спасюк, Ю. Сиит, С. Підгубка і Т. Соколовський по 25 цнт.; А. Соколовський і Д. Крук по 5 цнт. Разом $21.45. Решта $6.45. — Остає $15.00

204. Дітройт, Міш. На хрестинах у Семена Мадейка, зложили на руки Я. Поляка слідуючі добровільні: А. Доклад $1.00; С. Мадейк, Д. Фелеччак і Іван Ганка по 50 цнт.; І. Хвалик 25 цнт. — Разом $2.75

205. Монесен, Па. На хрестинах у Павла Козака, зложили на руки І. Городнського слідуючі добровільні: І. Городнський і М. Волинський по $1.00; Т. Городнський, П. Козак, І. Дмуфер і І. Зальошаний (мол.) по 50 цнт.; Т. Серюк, І. Сагаг, І. Воронбайт, М. Декеть, І. Дольний, А. Курця, М. Городнський, А. Хмурнинський, С. Галас і Е. Недосальский по 25 цнт.; В. Чисьочинчі 15 цнт.; К. Вентер і Марія Ковальська по 10 цнт. — Разом $6.85

206. Вунсокет, Р. Ай. На хрестинах у Дмитра Германа, зложили слідуючі добровільні: Н. Міщанець, М. Юнаш, М. Герман, В. Пасечний і Н. Кінцефорський по 25 цнт.; М. Зашитний і М. Міщанець, М. Декеть, І. Дольний, А. Курця, М. Городнський, А. Хмурнинський, С. Галас і Е. Недосальский по 25 цнт.; В. Чисьочинчі 15 цнт.; К. Вентер і Марія Ковальська по 10 цнт. — Разом $6.85

206. Вунсокет, Р. Ай. На хрестинах у Дмитра Германа, зложили слідуючі добровільні: Н. Міщанець, М. Юнаш, М. Герман, В. Пасечний і Н. Кінцефорський по 25 цнт.; М. Зашитний і М. Міщанець, М. Декеть, І. Дольний, Ф. Франко Буянин, Іг. Мороз і Н. Н. по 10 цнт.; Н. Герман і Н. Музика по 5 цнт. Разом $2.05; Пересилка 5 цнт. — Остає $2.00

207. Стамфорд, Конн. На весілю у В. і Анни Бакшук, зібрав М. Корнкорра а надіслав І. Каштанюк $7.00

208. Вортумберленд, Па. Добровільні жертви зложили на руки А. Базилюка слідуючі добровільні: А. Гавалінець, І. Дмуф, Г. Гнилак, Ю. Ковальский і В. Василовский і В. Турчин по $1.00; М. Кубай, І. Бега, Г. Гнасовський, М. Сусайко, Т. Гавалюк, Н. Гураль, М. Фейнюк і Н. Воєван по 50 цнт.; М. Гураль і Д. Крук по 25 цнт. — Разом $9.50

209. Ґлостер, Ю. На хрестинах у І. Пруцуна, зложили на руки Г. Гіка і П. Вадишинка слідуючі добровільні: І. Пруцун $1.00; Н. Вашинник і Д. Ошицак по 50 цнт.; Ф. Мандзовський по 35 цнт.; Ф. Косовчук, Г. Шомолевський, Марія Ошицак, С. Гіка, Марія Колодженчук, Варвара Тонас і І. Колодженчук по 25 цнт. Разом $4.10. — На весілю у Андрія Кіньжика, зложили на руки Р. Пінка і М. Пинтора слідуючі добровільні: Д. Кіньжик і Н. Бойко по $1.00; В. Грецько 60 цнт.; М. Цикчор, М. Тринько, В. Наковський, В. Лічаковський, І. Сольо, І. Гарнич, Анна Корцаль, І. Шишовський і М. Драган по 50 цнт.; Н. Іванчік, Н. Горонний, М. Дяхько, Настя Бень, І. Лебай, С. Цикчор, І. Сальтицький, М. Синишин, М. Микичинко, О. Сухов, С. Мельник, Н. Кравовський, С. Косонух і А. Косонух по 25 цнт.; М. Мантуро 20 цнт.; Ф. Бутрий, Н. Н. і Н. Н. по 10 цнт. Разом $11.00. — Остає 6 зборів разом $15.20

210. Вест Гемстед, Па. Віцко Колодженій жертувало $1.00

211. Мінів Рікс, Па. На хрестинах при набиі зложили на руки В. Степанчика і С. Крижанівського слідуючі добровільні: Д. Саратиан $1.00; С. Степанчик, М. Худко, М. Саратиан, Е. Саратиан і І. Кеза по 50 цнт.; В. Степанчик, С. Крижанівський, Д. Кругласький, Д. Саратиан, І. Янишин, І. Степанчик, М. Порадзка і М. Гальчак по 25 цнт. Разом $6.00

212. Ансонія, Конн. Чесний сестрятства сп. Ганни жертвували: Марта Пашко $1.25; Олена Прийдун, Теля Іванська, Олена Кріль, Марія Тацин, Марія Дукканич, Агафія Пісарчик, Параска Крупа і Антонина Волкан по 50 цнт.; Марія Бодик і Олена Хомович по 45 цнт.; Катерина Обшарська 40 цнт.; Марія Шрюет, Анна Лискович, Малянка Кулинець, Анна Горбаль, Марія Варан, Анна Ликович, Ксеня Кардаш, Марія Жилик, Розалія Сидорак, Анна Гутирак, Настя Терчин, Юля Пешко, Юлія Корнтко, Юлія Ивасюк, Анна Хомко, Марія Ковальсаєр, Юганна Заполяк, Ева Тук, Юлія Фелеччак, Анна Такич, Анна Ілацика, Пайда Ілацика, Марія Журак і Ева Шпета по 25 цнт.; Олена Кобеса і Настя Зелінка по 20 цнт.; Анна Хомковуч і Марія Фелеччак по 10 цнт. — Разом $13.15

213. Сант Троя, Н. Й. На хрестинах у Н. Маруччака, зложили на руки С. Мотяка слідуючі добровільні: М. Тарнорский $1.25; Т. Гагаловский і Ст. Могила по 50 цнт.; Я. Маруччак, І. Студницький, М. Фиалпія, Ю. Ґритика, М. Турчин і Ф. Годда по 25 цнт.; М. Легета, М. Маруччак і А. Маруччак по 10 цнт. Разом $4.05. Пересилка 5 цнт. — Остає $4.00

214. Аксонія, Конн. На руки Т. Сталіника і Василя Калиця жертвували слідуючі добровільні: П. Сталник, А. Мерецкак, І. Прийдун, М. Головатук, Т. Михальчук, І. Радзіг, В. Калина, І. Біліньский, І. Ходоцкий, П. Дерук, А. Гриценко, Н. Пиварчук, Н. Ковальский, А. Берецкак, А. Лесів, М. Ткач, Н. Андрусів і Олекса Вульчин по $5.00; І. Прийдун, Н. Бунгат, І. Кибовчук і Г. Куш по $3.00; С. Ґоліцький, С. Гарасійко, А. Фрешко, І. Ґаруш, Ф. Кошобо, Д. Семчишин, І. Пірит, Н. Кошинин, М. Гребінек, В. Семчишин, Юлія Мерецкак, Ю. Сутельна, Н. Кочелан і І. Гупчто по $2.00; М. Вдовак, Н. Мирон, Ф. Стадник, Н. Марцінюк, Ф. Сивуть, А. Гриценко, Н. Мерецкак, М. Бернчинка, Ілаєк, Т. Королишин, Н. Кріза, М. Брухівський, С. Брухівський, С. Кріза, Р. Ружка, Ф. Кулинець, Ф. Віцінський, Н. Лапко, К. Семчишин, П. Хмуцак, В. Дикрушин, І. Гупка, В. Сердюк, Дмитро Ілаєк, Н. Ковальский, І. Ілаєк, І. Пахій, І. Слота, І. Ганчарик, Г. Бодак, М. Мацкуч, І. Шмит, Ю. Лесів, Г. Дацкін, П. Віцінин, І. Пешко, Катерина Бець, Ю. Добровольский, І. Пасинок, О. Семчишин, В. Королишин, Д. Дмитрів, М. Станіславчишин і Н. Сивий по $1.00; Г. Ґелезюк, Ф. Феоловський, Макс Шорнин (Жид), А. Докля і Н. Кривоніс по 50 цнт.; А. Берсза, Кинко, І. Морозко, З. Дерень і Д. Шкурат по 25 цнт.; дрібними датками 20 цнт. — На хрестинах у Матвія Ґребінника зложили: В. Вавро 80 цнт.; С. Ґаврилюк і Н. Білоус по $1.00; А. Мерецкак, Н. Пиварчук, І. Гарасійко, Стах Сдовичин і О. Самолал по 50 цнт.; С. Федір, Н. Кайта, В. Сподарек, Х. Мерецкак, Кость Семчишин, І. Кіна і І. Пахій по 25 цнт.; Р. Ружка 15 цнт.; дрібними датками 50 цнт. Разом $8.90. — На весілю у Стефана Гарасійка зложили: С. Гарасійко $2.00; Д. Ферфей, А. Фрешенвич, В. Бойко, Тодорчук, Д. Шморгун і А. Ковальский по 50 цнт.; І. Сдова і Ф. Будчин по 30 цнт.; А. Лесів, І. Ґоґач, П. Тимуч, Т. Мацкоська, Олена Марцінковська, Настя Джачка, С. Шуран, М. Ткач, К. Семчишин, Ф. Собка. Н. Собка, А. Гриницин, Ф. Кобзак по 25 цнт.; дрібними датками 40 цнт. Разом 39.25. — На руки Ф. Семчишного і І. Ґаврилчарика, зложили: С. Пастушенко, Олена Загорулка і І. Почтур по 50 цнт.; Ф. Кулинець, О. Семчишин і І. Ґаврилчарик по 30 цнт.; В. Прибілко, Ю. Садяшин, Г. Мартинюк, С. Рудика, В. Ліщук, Ю. Гвоздь, Д. Бойтар, О. Ліщук, Ф. Бабій, І. Сирота, Ю. Гузьовский, І. Бабій, В. Білоус і А. Береза по 25 цнт.; І. Кіна 10 цнт. Разом $6.00. — На колаку зложили: К. Кабак $2.25; О. Самолал і П. Антон $2.00; Н. Шпирко, С. Ґаврилявець, Малянка Білоус, А. Береза, В. Шуран, І. Перон, М. Ґребінник, Н. Ілаюк, Н. Біліньский, Т. Стадник, М. Керичний, О. Хомковак, І. Прийдун, Марта Пашко, Ганка Скуба, Н. Гочолюк, І. Собка і Чуйко по $1.00; О. Семчишин 60 цнт.; І. Наконечний, П. Загорулко, М. Шевчук, С. Ріда, М. Манашевська, І. Ганчарик, Ф. Сингтун, М. Кривкин, О. Сидор, В. Кушинський, Н. Ташко, В. Бачро, М. Хомак, С. Гарасійко, І. Радзіг, Н. Шуманський, І. Мартинюк по 50 цнт.; С. Бруттак, В. Труш і О. Мерецкак по 30 цнт.; Н. Шуменко, С. Пастушенко, О. Ренцюк, О. Москалюк, Н. Хамулак, Ф. Ковальский, Антін Вішин, Д. Ямтовский, Катерина Шуран, Г. Нартоп, Н. Ґрець, І. Ковальский, Марта Білоус, О. Крамар, Г. Поліщук, І. Бабій, Ф. Біліньский, Я. Ковальчук, П. Віцінин, В. Семчишин, Д. Віцінин, І. Ґребінь, Д. Ґоґач, А. Ілаєнка, П. Хомак, Ф. Мулярка, С. Ґіроч, С. Воловинка, І. Зборовська, С. Ґіроч, М. Пастернак, І. Ошатко, І. Фелеччак і А. Ґринишин по 25 цнт.; І. Лещук і Н. Н. по 20 цнт.; Атанас Мерецкак 15 цнт.; І. Ґіроч, Г. Мартинюк і Д. Мартинюк по 10 цнт.; дрібна зобрана 10 цнт. Самолал 55 цнт.; І. Ґаврилаг 50 цнт. Разом $44.75. — На руки М. Головатука і Михальчука зложили: Р. Ходик, М. Пелех і І. Жук по $5.00; Н. Гінтук, Марія Кобаль, І. Прокач і Г. Ґаляк по $2.00; Д. Мокрицький, А. Пашко, О. Федорюк, М. Скулат, В. Шестак, Е. Шкурат і Е. Кляпацко по $1.00; І. Малюк і Г. Труш по 75 цнт.; Катерина Шабат, Христина Буда, Анна Хлюка, Катерина Труш, А. Радзіг, Біліньский, А. Ґоґач, І. Біліньский, Ф. Фелеччак, А. Ґуцьо і М. Дуткович по 50 цнт.; Катерина Обшарська 50 цнт.; О. Черош, Марія Цьолоша, С. Мандзак, І. Сметана і А. Лазарек по 25 цнт.; І. Лазарек, В. Зуляина, І. Карпа і М. Марцін по 10 цнт.; дрібними датками 5 цнт. На весілю у С. Дякуна зібрано $2.12. Разом $40.87. — На весілю у Николи Гінтука зложили: Д. Ферфей $1.00; Анна Далник, Н. Гінтук і К. Мацковак по 50 цнт.; Михайчук, Г. Труш і К. Сивий по 25 цнт.; А. Фрешенвич 20 цнт.; дрібними датками $1.70. Разом $5.15. — На весілю у М. Маковея зложили: М. Маковей $1.55; А. Малярчук і Н. Мерецкак по $1.00; Р. Ружка і І. Пахій по 50 цнт.; Н. Ґаврилук, Д. Ґедзичук і Д. Менько по 25 цнт.; Бубковский 20 цнт.; дрібними датками $2.40. Разом $7.75. — На весілю у Гр. Руснака зложили: Т. Ілаюка, С. Ґайдацук і А. Співак по $1.00; Р. Ґоц, М. Тиат, П. Забавський і С. Ґіроч по 50 цнт.; М. Мокрицький і О. Хомовак по 25 цнт.; дрібними датками 40 цнт. Разом $5.90. — На хрестинах у Василя Батюка зложили: І. Пирий, Н. Кубіда, Н. Пиварчук і Г. Бабій по 50 цнт.; Н. Москалюк, І. Кіна, Н. Гінтук, Д. Ферфей, А. Ілаєнка, Ф. Сенишин, Ф. Ґіновський, І. Ганчарик і Ф. Віцінський по 25 цнт. Разом $5.00. Загальна сума вносить $311.44. Зі сего жертвовано: на Січових Стрільців $161.44; на Фонд визволення України $50.00 і для Жертв Війни $100.00.

Після уладжи, жертви зібрані для полонених в Сибірі, злучено з Жертвами війни. Сума зібрана на сеціль є $80.02

Разом $361.43
Попередно оголошено $3.643.91
ЗАГАЛЬНА СУМА $4.005.34

Семен Ядловський,
касієр „Федерації Українців в Злучених Державах"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ФОНД ДЛЯ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ.

(Для ранених і на шпиталь для Укр. Січ. Стрільців у Львові).

149. Вестбурн, Л. Ай. На хрестинах у Николи Літурни, зложили на руки Ю. Пеламара слідуючі добровільні: Н. Літурни, М. Ґоца і К. Камінська по 50 цнт.; Ю. Пеламар, С. Хома, С. Осадчук, В. Яєнський, М. Гомонюк, К. Кравець, С. Толіш, Т. Руднк, О. Войтович, І. Кунь, К. Кодюк і М. Ратушна по 25 цнт. Разом $5.00. Пересилка 10 цнт. — Остає $4.90

150. Дітройт, Міш. На весілю у Василя і Катерини Рябушинк, зложили на руки П. Т. Вітовича слідуючі добровільні: В. Рябушинк, Н. Кудинак, Т. Вітович, Параска Горбанюка, Д. Атаманець, М. Коцюк, Т. Апостол, М. Сабинин і Н. Ковальский по $1.00; С. Ґоцкак, Юлія Нетко, Метра Атаманець, М. Кущак і І. Дерзак по 50 цнт.; В. Пацьків 30 цнт.; Г. Лапка, Анастазія Стефанюк, В. Дропець, Ева Бушин, Н. Котуга і Н. Кравчинин по 25 цнт.; І. Атаманець 10 цнт. Разом $13.40

151. Нюарк, Н. Дж. На весілю у Івана Російського, зложили на руки М. Баборського і В. Кнаповського слідуючі добровільні: А. Вишневский $1.00; М. Заболотний, В. Кнаповський, І. Войтас, І. Кучер, І. Тесюк, Т. Тигікін, С. Лавровський, Н. Бицка і В. Пришляк по 25 цнт.; В. Сивегон 10 цнт.; дрібними датками 15 цнт. — Разом $3.50

152. Гамтраик, Міш. Чистий дохід з представлення, яке устроило тов. ім. М. Січинського (приклад Д. Досюк) $30.00

153. Пітсфілд, Масс. В читальни „Просвіти" зложили на руки П. Федоришина слідуючі добровільні: Н. Шербан $1.05; П. Федоришин і Н. Бандура по $1.00; С. Василишин, Г. Василишин, І. Гермак і Н. Сапко по 50 цнт.; Ц. Ладучук, І. Дрозда і П. Яремій по 25 цнт.; В. Ілаєк і А. Мушкет по 10 цнт. — 6.00

154. Ґрамтраик, Фарнес, М. Ам. Добровільні жертви зложили на руки управу товариства ім. Укр. Січових Стрільців слідуючі добровільні: І. Прохзат $2.85; Т. Гуцулак $2.50; І. Кунер $2.00; М. Пилипович, М. Кунік і М. Мариняк по 75 цнт.; Ю. Ковальский і Н. Найчук, М. Пілак і Н. Кваснюк по 50 цнт.; Т. Ґра 40 цнт.; І. Борис і Гр. Ґреч по 35 цнт.; О. Чирчик, Іванька Чирчик, Д. Шайбак і Т. Кузьович по 25 цнт.; І. Лоза, Ст. Поткоський і М. Долішний по 20 цнт.; Ів. Пилипович, Е. Кумович, Ю. Моклак по 10 цнт. — Разом від того-ж товариства зложили добровільний податок за місяць січень с. р., як слідує: Т. Гуцулак і А. Сивик по $1.00; І. Прохзат, І. Кунер, М. Марцінак, І. Найчук і С. Поткоський по 50 цнт.; Д. Кожушко і А. Борис по 25 цнт.; М. Пілак, М. Долішний, І. Лоза, Ив. Пилипович, М. Кунік, М. Бабіборич і М. Кожушко по 10 цнт. — Члени того-ж товариства зложили добровільний податок за місяць лютий с. р., як слідує: Т. Гуцулак і А. Сивик по $1.00; І. Прохзат, І. Кунер, М. Марцінак, І. Найчук і С. Поткоський по 50 цнт.; Д. Кожушко і А. Борис по 25 цнт.; М. Пілак, М. Долішний, І. Лоза, Ив. Пилипович, М. Кунік, М. Бабіборич і М. Кожушко по 10 цнт. — Разом $5.25

155. Гамтраик, Міш. З нагоди збірки у К. Седнара, зложили присутні на руки С. Гриньака $7.25

156. Шікаґо, Ілл. На хрестинах, якого справив ся Український Жіночий Кружок, а то: Будна Текла, Дідушина Ванда, Доллаїв Олена, Войнтшина Олена, Заболотна Анна, Гой Олена, Іванчина Катерина, Кошетовська Стефанія, Кирчинська Марія, Тимчуківна Лідія, Сеніськ Марія, зложили слідуючі добровільні: др. С. Гриненський $10.00; др. В. Сімеонка $5.00; др. В. Гриненський $5.00; Е. Стрітчинська і Н. Костецько по $3.00; А. Будка, Хомовська, Ф. Ковальська, С. Стефанюк, К. Прецюк і Д. Кривий по $2.00; Г. Костенько, І. Бухка, Н. Марчик, І. Шікуцак, Н. Терасьський, А. Бейтіївна, О. Нижанковский, В. Мушка, Ар. Стаховский, Н. Мацьків, Мальків і Р. Бейтіїв по $1.00; М. Перейгін 60 цнт.; С. Бротко, Ю. Витрикуш, П. Ребак, П. Шпак, Т. Шпак, А. Шевчук і Д. Ніжинюк по 50 цнт.; Адамів 45 цнт.; Йобурка 30 цнт.; М. Лучак, А. Волошин і М. Сталник по 25 цнт.; Кулів 20 цнт. — Разом $57.50

157. Шікаґо, Ілл. Чесні сестрятства „Січ", зложили слідуючі: др. В. Сіменовна $100.00; др. С. Гриненський $50.00; М. Стінський $15.00; др. В. Гриненський і Мих. Будка по $10.00; Д. Максимак, А. Ніколайко, Ю. Ліщинська, С. Ґаврилюк, П. Самбрежко і П. Мокрик по $5.00; Т. Костенко, М. Шавала, В. Мушка, М. Лучак і П. Сталник по $2.00; Н. Моталюк $1.50; К. Онацьк, Г. Боринчук, Т. Кривенко, В. Кулів, О. Чубатий, Н. Оттамуна, І. Барбалюк, С. Стефанюк, М. Артемюк, Н. Моталюк, Т. Батюк, Р. Лучак, П. Біліньский і І. Адамів по $4.00. Разом $240.50. Розхід 50 цнт. — Остає $240.00

158. Шікаґо-Борисайд, Ілл. Від Т. Зелінки купила відзнака „Жертвам Війни" слідуючої добровільні: О. Шалава $1.00; Н. Демкович, С. Фір, М. Демкович, М. Пудик, М. Гватусько, В. Демкович, П. Бабій, П. Касько, М. Дорольский, В. Демкович, о. Т. Василевич, М. Сорока, П. Лопушанський, С. Мазурчак, І. Пішак, Гр. Михайко, М. Коцюбовський, І. Демкович, І. Коцюбовський, Андр. Хухра, Д. Ганковский, І. Демкович, С. Дзюрдзевич, Онуфр. Романець, С. Пілат, Н. Кметик, Н. Н., Т. Зелінка, Н. Н., Ф. Зелінка, Н. Дворак, Н. Пилипович, Ю. Зелінка, Н. Н., Н. Мельник, Д. Гавриско, І. Семковський, Н. Іванко, М. Рибак, І. Чесник, Ю. Небор, М. Руснак, П. Коцепінський, В. Демкович, Арт. Зелінка, В. Мельник, В. Кулиць, І. Пудик, Ф. Ковальский, Гр. Вишневський, Н. Федун, Т. Лесів, М. Ганковский, І. Муш, А. Ґрод, Н. Бачинський, Н. Кушнір, М. Демкович, Тр. Зубік, М. Мельник, М. Мельник, Гр. Ґрод, Н. Шурко, М. Ґрод, В. Ґринкевич, С. Малик, М. Мельник і Н. Бабій по 25 цнт. — Разом $20.00

159. Елізабетпорт, Н. Дж. На хрестинах у Михайла Ограра, зложили на руки Д. Малафія і С. Колодія слідуючі добровільні: М. Ограр і К. Піхат по 50 цнт.; А. Ограр, А. Фуртак, С. Колодій, Ф. Гуцацка, С. Німбалюк, М. Костишин, С. Пришляк, С. Дудженівський, А. Василяк, І. Чечіль, К. Кіцешук, А. Пришляк, І. Пришляк, І. Кіцешук і С. Шишка по 25 цнт.; К. Горін 15 цнт.; І. Ціпко, Н. Карпан, Н. Чечіль і Т. Рудницький по 10 цнт. — Разом $5.30

160. Рочестер, Н. Й. Жертва розвинувшого ся братства св. І. Арестіста (приклад І. Пастушин) $14.15

161. Шамокін, Па. Добровільні жертви зложили на руки М. Ворона слідуючі добровільні: М. Ворона, Я. Василюк, Н. Боліяр, С. Роїк, О. Ворона і М. Роїк по $1.00; Ф. Роїк 50 цнт. — Разом $7.50

162. Аксонія, Конн. Комітет для збирання жертв прислав (через жертводавців полоненої у війську Жертвам Війни ціль ч. 214) $161.44

Разом $600.24
Попередно оголошено $2.055.42
ЗАГАЛЬНА СУМА $2.655.66

Семен Ядловський,
касієр „Федерації Українців в Злучених Державах"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

НА ФОНД ВИЗВОЛЕНЯ УКРАЇНИ.

(Для вдів і сиріт і на відбудоване знищеного краю).

49. Дедгам, Масс. М. Гордійчук жертвував $1.00

50. Брукляин, Н. Й. Доліз з віча, яке відбулось дня 16. січня с. р., (приклад Ф. Юськів) $3.00

51. Ледлов, Масс. На хрестинах у Н. Кондиревича, зложили на руки М. Лиженевича і Н. Гонзун слідуючі добровільні: Н. Кондиревич, Н. Ґонзун і Д. Майкович по $1.00; С. Наливайко, І. Ониськів, М. Жолобовичко і Г. Король по 50 цнт.; Я. Кондиревич, М. Гонзун і С. Гриньгин по 25 цнт. — Разом $5.75

52. Аксонія, Конн. Комітет для збирання жертв прислав (через жертводавців) отолонен у війську Жертвам Війни ціль ч. 214) $59.75

Разом $59.75
Попередно оголошено $721.11
ЗАГАЛЬНА СУМА $780.86

Семен Ядловський,
касієр „Федерації Українців в Злучених Державах"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

СПРОСТОВАНЯ.

У виказі жертв для Жертв Війни, ч. 124 в ч. 19 „Свободи" закінча помилка, а іменно: жертва збирана в Горлаєм, Ілл., а не в Ґрінвіч, Конн.

У виказі жертв для Січових Стрільців під ч. 148 в ч. 28 „Свободи", має бути, почавши від К. Гушта до П. Екер по 50 цнт.

У виказі жертв на Фонд визволеня України, ч. 42, в 28 числі „Свободи" пропущено отсих двох жертводавців: Ектор Пальгрем і Андрій Пеляґрем жертвували по 50 центів.

В числах 187 Жертвам Війни і 122 Січові Стрільці, закінча помилки, іменно мало бути: 1) Колодко замін ся комітет зорганізований при тов. „Січ", замість „Січ" — 2) у числі по $2.00 пропущено: Гр. Вегоїм, М. Атаманчук, С. Сенків, В. Пастух, Н. Тоаг і Т. Бурак; 3) замість польський чоловік, має бути польський священик; 4) замість з нагоди польських свят має бути з польських свят при забаві у Ґрільмана, Ґрінвіч, Конн. Яворського, зібрав польський організатор Такський $7.00.

АМЕРИКАНСЬКИЙ РУСИН ПРИ СПОВІДИ.

Священик: — Обратив-сь Бога?
Вірний: — Шер!
Священик: — Жалуєш за гріхи?
Вірний: — Єссер!
Священик: — Не будеш більше грішити?
Вірний: — Нессер!
Священик: — Маєш якдо поправити ся?
Вірний: — Гай нер?
Священик: — Тепер я тобі завдам якусь покуту...
Вірний: — Невер майнд!...
Священик: — Бий ся з грузи!
Вірний: — Орайт!

Відділ	вплат.	Відділ	вплат.
391.	31.50	396.	27.79
392.	11.47	400.	36.00
397.	17.68	401.	24.32
395.	3.65	402.	21.27

На сплату морґечів 200.00
Процент від морґечів 94.30
Прихід за дни членів У. Н. С. за січень і лютий 656.12
Приходи друкарні 3,525.12
На сплату капіталу 50.00
„Свобода" процент від позички 62.63
Рент від дому У. Н. Союза 140.00
До фонду сирітського вплинуло 370.00
Процент з банку 13.36
Прихід за місяць лютий 15.604.28

РОЗХОДИ.

Посмертне по бл. п.:

Латишевський Семен, від. 233 1.000.00
Секела Анна, від. 17 600.00
Петрик Гнат, від. 3 1.000.00
Гаврилко Стефан, від. 155 1.000.00
Мельник Марія, від. 82 400.00
Копур Василь, від. 128 1.000.00
Гнипра Стефан, від. 70 200.00

Запомоги з фонду убогих:

Бойців Прокіп, від. 145 50.00
Равлюк Іван, від. 237 100.00
Флюґа Никола, від. 321 25.00
Гаврилюк Петро, від. 18 25.00
Яцула Михайло, від. 7 150.00
Подобінський Мих., від. 254 75.00

Сирітські части:

Васько Марія, від. 293 100.00

Адміністраційні видатки:

Платня головних урядників 200.00
Платня головного опікуна 65.00
Платня помічника 65.00
Рент за лютий 30.00
Видатки офісові і адміністр. 169.39
„Свобода" за лютий 732.00
Засіданє Контрольної Комісії 290.46
За відділові печатки для відділів У. Н. Союза 100.00
За файлованє річних звітів У. Н. Союза 25.00
„Просьвіта" на видавництва 534.28
Розходи друкарні 3.776.29
На проперти на перший морґеч виножичено 12.900.00
Розхід за лютий 24.702.42
Готівка з кінцем січня 141.286.81
Прихід за лютий 15.604.28
Разом 156.891.09
Розхід за лютий 24.702.42
Готівка з кінцем лютого 132.188.67

БІЛЯНС
з дня 29-го лютого 1916 р.

Стан чинний:

Готівка 132.188.67
Морґечі 59.500.00
Реальність 19.500.00
Бонди 49.515.00
Друкарня 25.000.00 **285.703.67**

Стан довжний:

Фонд посмерт. 52.782.72
„ резерв. 118.167.62
„ адміністр. 38.079.82
„ убогих 8.744.22
„ народний 8.873.61
„ сирітський 59.055.68 **285.703.67**

Невиплачені посмертні запомоги членів померших по день 29. лютого 1916. числять $16.925.03.

Д. Капітула, гол. предс. У. Н. С.
А. Шаршунь, гол. кас. У. Н. С.
С. Ядловський, г. ф. секр. У. Н. С.

А ХТО ЛЮБИТЬ?

А хто любить „Америку",
А хто любить дині?
Одно любить пан високий,
Друге господині.

А хто любить „Америку",
Хто любить бросьвині?
Одно любить пан високий,
Друге монахині.

А хто любить „Америку",
А хто паланиці?
Одно любить пан високий,
А друге сестриці.

А хто любить „Америку",
А хто полуниці?
Одно любить пан високий,
А друге черниці.

А хто любить „Америку",
А хто любить дички?
Одно любить пан високий,
А друге сестрички.

Написав Гриньо Сарка.

Бачинець Ґрайн, 3-го лютого, 1916.

НОВИНКИ.

БРОШУРКА ПРО ШЕВЧЕНКА.

В сих днях вийде накладом „Свободи" брошурка про Т. Шевченка для масового ширеня. Будуть там м. и. статьі які були в попереднім числі „Свободи": В 102-гі роковини (стаття В. Д. з „Вістника Союза визволеня України"); „Чому кождий Українець і Українка повинні знати житє Шевченка"; „Шевченко між народом" (Яр. Весоловського); вірші, ілюстрації, і т. д. Крім того буде там житє Шевченка і т. и. Книжочка придасть ся для ширеня підчас вечерниць Шевченка по ріжних плейсах.

—o—

КОРОЛЕВА-ПОЕТКА УМЕРЛА.

З Румуні доносять: Після донесень з Букарешту (в Румуні) померла там стара вдовиця королева Єлисавета, яка була звісна в літературнім сьвіті під прибраним іменем Кармен Сільва. Стара королева вславила ся яко талановита поетка. Писала вправно по німецьки, румунськи, французьки й англійськи. Її твори переложені майже на всї мови Европи. Умерла, маючи 73 роки.

—o—

НЕМА ВИГЛЯДІВ НА МИР В ЕВРОПІ

З Вашінґтону доносять: Полковник Гавз, спеціяльний висланець президента Вілсона, вернув з Европи і привіз президентови вістку, що там нема ще жадних виглядів на заключенє мира. Полковник Гавз удав ся до президента як лише приїхав до Вашінґтону. Гавз був в Европі в Лондоні, Парижи і Берлині і сходив ся з найвпливовійшими людьми кождого правительства та мав подостатком нагоди пізнати публичний настрій.

—o—

ІРЛЯНДЦЇ БАЖАЮТЬ ПОБІДИ НІМЕЧЧИНЇ.

Дня 4. с. м. була нарада новозорґанізованої ірляндської орґанізації в Америці, „Приятелї Свободи Ірляндії". На нараду явило ся звиш 1.800 делеґатів з усїх частий Злучених Держав, від Аляски до Флориди. Після їх заяв, репрезентують вони поверх девять десятих ірляндського населеня Америки. Ті люди величають Ірляндію, яко „колиску американизму" і ганять Анґлію, яко „кріпость тиранства". Делеґати заявляють, що конвенцію устроюють самі Ірляндці, не в инших цїлях, а в цїлях освободженя Ірляндії, аби вона стала сестрою великої американьскої републики. Конвенція зачала ся коло полудня в суботу, а тимчасовим її головою вибрано судию Гофа. Після сего сьвященик римо-католицької церкви Генрі Бреч відчитав молитву, яку закінчив словами: „Спаси, Боже, Ірляндію, освободи її і покарай її ворогів". Бесїдники на конвенції однодушно висловили свою ненависть до Анґлії, а про льояльність Ірляндії до Великої Британії в теперішну пору висловив ся судія Гоф слїдуючими словами:

„Ми в Америці, що даємо нашим братам в Ірляндії моральну і матеріяльну поміч, маємо обовязок виразити правду і пятнувати брехню, яку сказано в британськім парляменті, коли проголошено, що 95 процент Ірляндців в Америці сприяє підчас сеї війни Анґлії. Кождий, хто не затемнив свого ума упередженями, мусить признати, що Ірляндія є тепер в стані облоги. Її берегі патролюють воєнні кораблї, її міста і села блищать від наїжених баґнетів окупаційної армії. Коли Ірляндія є в теперішній війні льояльна для Анґлії, то пощо сих сил маринаки та армії для її стереженя? Длячого Ірляндію виймають від закона про примусову військову службу, яку парлямент завів для Анґлії та Шкоції? Щодо висліду сеї великої війни, ми маємо одно велике бажанє, і то лише одно, а то, щоби Анґлія, яка тиранізувала і мучила Ірляндію, щоби сей злий дух Европи і кождої держави, з якою вона в союзї, була побита".

Саму згадку імени Редмонда, посла до британського парляменту, витали присутні Ірляндці свистом. Також свистано, коли згадано імя Сзуїта Вагана, який недавно висловив ся, що задачею Британії є убити на найбільше Німців. Конвенція ухвалила домаганє, аби конґрес Злучених Держав перестеріг перед подорожованєм на узброєних кораблях. Один з бесїдників висловив думку, що одинока держава, яка може поборити Анґлію — се Німеччина, та висловив надію, що Ірляндці їй в тім дїлї поможуть.

РОЗПРАВА О ЗЛОЧИН ПРОТИ ОРУЖНОЇ СИЛИ ДЕРЖАВИ У ВІДНИ.

Два дні вела ся перед віденським дивізійним судом краєвої оборони розправа проти подорожного аґента Ришарда Стайнера, шевського челядника Юрія Лєтінґера і гандлярки Августи Ціммель, обжалуваних о злочин проти оружної сили держави з §. 329, поповнений тим, що в лютім 1915. р. доставили чоботи, які мали в підошвах паперові вкладки і не були здатні до ужитку. Ришард Стайнера засуджено на 16 лїт, Юрія Лєтінґера на 7 лїт, Августу Ціммель на 4 роки тяжкої вязниці.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Заходом відділу Укр. Федерації С. Р. П., відбуде ся

В НЕДІЛЮ ДНЯ 12. МАРТА 1916

В MANHATTAN LYCEUM,

66-68 E. 4th St., New York, N. Y.

ВІДЧИТ З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТЯ П. ЮРІЯ РАФАЛОВИЧА ЗІ СВІТЛЯНИМИ ОБРАЗАМИ І

ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ.

ПРОГРАМА:

1. Вступне слово і привіт.....п. В. Лотоцький
2. Поняни—гимн заморських Русинів (Воробкевич-Людкевич).....хор мішаний
3. Ой краче, краче сольо барітонове.....п. Н. Трач
4. Слава нашим козаченькам (М. Лисенько).....хор мішаний
5. Відчит з українського житя, ілюстоситъ.....п. Ю. Рафалович
6. Все через тебе нещасна доле, квартер мішаний.....п-і К. Ольшевська, п-а Г. Шикібергіна, п. В. Ярема і п. М. Корикора.
7. Із сліз моїх, сольо сопранове.....п-і Е. Корнатова
8. Вязанка народних пісень.....хор мішаний
9. Зіронько мила, дует..п-і Е. Корнатова і В. Лавришко
10. Закінчене.....хор мішаний

Вокальну часть музичної програми виконають український Музичний Кружок Тов. Поморяни і хор тов. Укр. Бесїда під батутою п. М. Корикори.

ПОЧАТОК О ГОД. 2-ій ПОПОЛУДНИ.

ЦІНА ТИКЕТІВ: І-рядні 50 цент.; II-рядні 35 цент.; III-рядні 25 цент.

До Українців і Українок в Ню Йорку! Відчит сей зі сьвітляними образами буде першим відчитом п. Ю. Рафаловича на американьскій земли. В сьвітляних образах буде представлено розвій Українців, почавши від основаня української держави, упадок гетьманщини, аж до теперішного її положеня. Кождий з нас буде мати нагоду побачити красу, звичаї і житє на Україні; гори Карпати, Дніпро, степи і будівлї (звалища) давної української держави. Богато инших лисьменників і гетьманів як: Хмельницький, Мазепа, Разумовський, Гоголь, Драгоманів, Шевченко, Франко і Грушевський; типи Українців, Гуцули, Лемки, Бойки, угорські, галицькі і російські Українці та много инших цікавих образів. Тому прибувайте на сей відчит, де можете побачити в образах свое село і богато знакомих. Хор тов. Укр. Бесїди і перший виступ Музичного Кружка тов. Поморяни дають змогу почути богато пісень і забути на хвилю о мешастю нам нашу Неньку-Україну спільную.

Половина чистого доходу призначена на часопись українську, котра буде друкована анґлійською мовою для інформованя чужинців „Ді Україн".

РУХ В ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ДЖЕРЗИ СИТИ, Н. ДЖ. Бр. сьв. О. Николая, від. 4, повідомляє всїх своїх членів, що місячний мітинґ відбуде ся в недїлю дня 12. марта с. р. о годині 3-ій пополудни в гали Народного Дому під ч. 72 Моріс Стр. Всї члени мають явити ся точно о назначеній годині. Члени, котрі не заплатять своїх вкладок за один місяць, зістануть суспендовані з Братства і У. Н. Союза. — Й. Крайник, предс.; С. Глива, кас.; М. Смакула, секр.

ОБУРН, Н. Й. Тов. „Запорожська Січ", від. 283, повідомляє всїх своїх членів, що квартальні збори відбудуть ся в недїлю 12. марта с. р. в гали церковній. Початок мітинґу о годині 2-гій пополудни. Кождий член має явити ся на висше означений час. Члени, котрі мають довг, мають вирівнати всї свої залеглости, бо в противнім разї зістануть виключені після статута. — В. Боручок, кошовий; З. Курочка, кас.; І. Малиса, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Бр. сьв. Посафата, від. 217, повідомляє всїх своїх місцевих і позамісцевих членів, що в недїлю дня 19. марта с. р. відбудеть ся квартальний мітинґ в церковній гали при 303' Гудсон ствеї, точно о год. 2-гій пополудни. Котрий член не явить ся на мітинґу без важної причини, той заплатить кару 50 цент., а урядник $1.00. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости, бо инакше зістануть суспендовані. Мітинґи Братства відбувають ся кождої третої недїлї по першім, точно о год. 2-гій пополудни в церковній гали при Гудсон ствеї ч. 303. — В. Пакула, предс.; Г. Бояновський, кас.; В. Лупишин, секр.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. Тов. „Запорожська Січ", від. 3, подає до відома, що квартальний мітинґ відбудеть ся у вівторок 14. марта с. р. в гали під ч. 48 Вашінґтон Ave. На тім мітинґу будемо принимати нових членів до Товариства цїлком без вступного, а до У. Н. Союза після статута. Неявившийся на тім мітинґу член буде караний. — І. Пайкен, предс.; М. Магорівський, кас.; Н. Барна, секр.

КОТСВІЛ, ПА. Подає до відома всїм членам 248 відділу, що квартальний мітинґ відбуде ся в недїлю дня 12. марта с. р. На тім мітинґу мусять явити ся кождий член, бо є дуже важні справи до полагодженя. Котрий член не прибуде, буде караний карою після статута У. Н. Союза. — П. Мокрій, предс.; М. Пик, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Бр. сьв. О. Николая, від. 175, подає до відома своїм членам, що мітинґ відбуде ся дня 19. марта с. р. о годині 1.30 пополудни, в гали п. М. Пахолка під ч. 98 Клінпорт Ave. На сім мітинґу буде ся полагоджувати дуже важні справи. Котрий член не явить ся на мітинґу і не повідомить про се уряд, заплатить кару 50 цент., а урядник $1.00. При кінци згадує ся панам Членам, щоби взяли ся до щирійшої праці і зачали орґанізувати нових членів, за що дістануть орґанізаційну нагороду і заслужать на похвалу. • Коли панове Члени возьмуть ся до орґанізованя нових членів так як нам М. Присташ, то наше Братство зросте в дуже скорім часї у велику силу. Отже, Панове Брати, возьміть ся до діла! — Д. Пошивак, предс.; М. Телевак, кас.; Дм. Макара, секр.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

(За оголошеня поміщені в сїй рубрицї платить ся по 1½ цента за кожде слово за кождоразове поміщене, а за дальші поміщеня по 1 цент за слово за кождоразове поміщене. — Оголошеня менїйше як приймаєть ся.)

МИХАЙЛ ЩЕРБА, замешкалий при Morris і Вашінґтон ул. купив в The Realty Co. of New Jersey мурований дім з двома склепами і з мешканєм на дві фамілїї на розі Woodlawn і West Side Avenues, Jersey City, N. J. 31

ДЯКОУЧИТЕЛЬ з красним голосом, здібний до провадженя школи, хору і уряджуваня аматорських представлень, нехай зголосить ся з залученєм відповідного сьвідоцтва від свого сьвященика на адресу: Rev. Roman Zalitach, 7 Walnut Str., Hartford, Conn. 31-32

ПОТРІБНО ДІВЧИНИ до домашної служби. Зголошеня письменно до „Свободи", або устно до панї Б. Самсенської, 123 Grand Str., Jersey City, N. J. 31-32

Пошукую свого стриєчного брата **СТЕФАНА ДУБЛИКА**, з села Шляхтинці, пов. Тернопіль. Тому два роки перебував в Ню Йорку. Хто би о нїм знав або він сам, зволить зголоситись на адресу: Hryhorij Serediuk, 503 Charles Ave., Parsons, Pa. 31

ПОШУКУЄСЬ АГЕНТІВ-ПРЕДСТАВИТЕЛІВ на місто Бейон і Нюарк, Н. Дж. Стале місце з доброю платою. Голоситись до: A. Makray, 1947 Boulevard, near Fulton Ave., Jersey City, N. J. 25-37

ХТО БИ З РОДИМЦІВ знав відповідну місцевість, де можна би отворити бучерню і ґроссерию серед Українців і Славян, зволить ласкаво о сім мене повідомити а дістане добру нагороду. J. Krasnowski, 24 Bow St., Franklin, N. H. 29-34

УКРАЇНСЬКА РОБІТНИЧА ГРОМАДА В ТЕЙЛОР, ПА. пошукує учителя, котрий би міг провадити хоральний спів, учити представленя і дїточу школу. Гарна платня і школа у своїм власнім Народнім Домі. Зголошеня просить ся слати на адресу: D. Boyko, Box 353, Taylor, Pa. 29-31

ДИПЛЬОМОВАНА УЧИТЕЛЬКА З КРАЮ і случайна нюйорського університету учить анґлійського язика та приготовляє до іспитів до одержаня американських горожанських паперів. Інформації устні або письмені удїлює: 18—
M. SCHWARTZ, 168 East 89th St., New York, N. Y.

НЕ ДРАПАЙТЕСЬ АЖ ДО КРОВИ. Коли терпите на безсонність, умивайте Dermin Ointment і Dermin Soap, які уділюють Ваші терпіня. Надсолаючи гроші звертаєсь. Ointment 50 цент. слів. Мило 25 цент. кусник. Замовленя приймаєсь не менше $1.00. Адреса: Dermin Chemical Co., Perth Amboy, N. J. 31

КОЖДИЙ ЧЛЕН „УКР. НАР. СОЮЗА" АБО ПЕРЕДПЛАТНИК „СВОБОДИ"

наколи пришле 10 адресів своїх знакомих, до котрих „Свободу" не приходить, а хотїли би „Свободу" читати, отримає

ДАРОМ

ГАРНУ КНИЖОЧКУ!

Присилайте адреси до:

„SVOBODA"

83 Grand St., Jersey City, N. J.

ПОТРІБНО ХЛОПЦЯ 16-18 ЛІТНЬОГО ДО ГРОСЕРНЇ І БУЧЕРНЇ.

Мусить уміти писати, рахувати і розуміти анґлійську мову; стале місце; платня після здібности і осібної умови. Голоситись устно або листовно на адресу:

GROCERY,
68 Greene St., Jersey City, N. J. 31-

ЛІЧНИЧНИЙ ІНСТИТУТ п. н. Dr. Bukki's Medical Institute, 407 East 58th St., New York City отсим подає до відома Вп. українській публицї і його-м вацїятам, що офіс сего Інституту є отворений кождого дня, в недїлї і сьвята від год. 9-ої рано до 8-ої вечером, а в инше в будні дни, як се мильно дотепер подавано в оголошню. 31-39

КАТАЛОГ найкрасших штук маґічних з всякими приборами, як: цьвіти, таріки, шкіпики, фляшки, штилети, карти, ручний заміновати воду у вино, молоко, чорнило, штуки зникаючі річий і богато других, яких кождий легко виконає а притім розвеселять товариство і наміть може заробляти сяк гроші. Катальоґ висилаємо даром. Адресуйте:
Am. Book & Nov. House, Box 371, Cleveland, O.

ОДИНОКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
DR. JOHN SMITH, Jr.,
СПЕЦІЯЛІСТ-ХІРУРГ
327 E. 17 St., New York, N. Y.
Офіс отворений від год. 12—2 попол. і від 6—8 вечер.
Телефон: Stuyvesant 4493.

ДОБРА СПОСІБНІСТЬ ДЛЯ УКРАЇНЦЯ, КОТРИЙ ДУМАЄ ПРО БІЗНЕС!

САЛЬОН З 3-МА ГАЛЯМИ НА ПРОДАЖ

в найлїпшій дїльници Ню Йорку, межи Українцями; інтерес старий, добре вироблений і дуже поплатний. Цїна приступна. Має бути спроданий з причини перенесеня ся до власного дому. Хто хоче купити, прошу зголоситись письменно на адресу: L. K. do 83 Grand St., Jersey City, N. J. 27-32

ДАРОМ! Чи хочеш одержати великий і гарний годинник вартости $7.00? Надзвичайна спосібність. Пришли свій адрес. 29.34
BOSTON SUPPLY CO.,
159A Endicott St., Boston, Mass.

ВИЙШЛИ З ДРУКУ НОВІ КНИЖКИ.

ГАЛИЦЬКІ АНЕКДОТИ. Гумористичні оповіданя...10 цент.
ГАЛКА СМЕРТИ. Воєнне оповіданє.....5
З ДНІВ КРОВАВОЇ ВІЙНИ. Віршоване оповіданє....25
ІЗ ЗВІРЯЧОГО ЦАРСТВА. Сотня найкрасших казок..20
ІСТОРІЯ ПРО ГАРНУ МАҐЕЛЬОНУ І ҐРАФА ПЕТРА 25
ОПОВІДАНЄ ПРО СОРОК РОЗБІЙНИКІВ.....20
ЯК ІВАНКО ЗРОБИВ ЧУДЕСНЕ СУДНО І ДІСТАВ КОРОЛЇВНУ ЗА ЖІНКУ.....10
ЯК МЕНЕ ВИБИРАЛИ ДРУЖБОЮ. Весїлне оповіданє.....10
ЯК ЖЕНИЛИ МОЇ ТАТУНЬКО ЖЕНИЛИ. Збірка гумористичних оповідань.....40
ЯК ПАН СОБІ БІДИ ШУКАВ І ЯК СОБІ ТІ НАЙШОВ.....15
ПІСНЇ ЕМІҐРАНТІВ.....10

Замовленя посилайте на адресу:

„SVOBODA".
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ПОВІДОМЛЕНЄ.

Повідомляємо всїх тих, що замовили у нас Календар „Приятель Жовніра" за.....40 цент.
Календар Загальний за.....90 цент.
що висилали тих Календарів розвічує ся сего тижня і кождий дістане їх в порядку. 30-31

Календарі Маріяньскі і Просьвіта Родина ще не надійшли з краю і нусимо на них ще зачекати.
RUTHENIAN BOOK STORE,
701 W. Lackawanna, Ave., Scranton, Pa.

КАЛЄНДАРІ
„ПРИЯТЕЛЬ ЖОВНІРА" І „ЗАГАЛЬНИЙ"
ТИХ ДВА РОДИ КАЛЄНДАРІВ ВЖЕ ОТРИМАЛИСЬМО З КРАЮ.

	Цїна
Приятель Жовніра	40 цент.
Загальний	90 цент.
Українського Нар. Союза	50 цент.
Сирітського Дому	60 цент.
Календар ишменновий	10 цент.

Спішіть ся замовляти, бо календарів з краю є дуже мало. Замовленя і гроші посилайте на адресу: 30—
RUSKA KNYHARNIA IM. T. SHEWCZENKA,
168 E. 4th Street, New York, N. Y.

КОЖДИЙ сьвідомий Українець повинен мати в своїй хатї портрети великих українських мужів як: Т. Шевченка, Ів. Франка, М. Грушевського, М. Павлика, Б. Хмельницького і І. Мазепи. Величина 16x20 цалів, цїна 50 центів за один. Книжки до читаня, мешканнями, побіжарі і всякого роди календарі. Пишіть на адресу: 76—
RUSKA KNYHARNIA,
im. T. Szewczenka
168 E. 4th St., New York, N. Y.

МОЖНА ЗАРОБИТИ $2.00 ДО $3.00,

ЗАЙМАЮЧИ СЯ ВЕЧЕРАМИ ПО РОБОТІ РОЗПРОДАЖИЮ КНИЖОК. ПО БЛИЗШІ ІНФОРМАЦІЇ ПИШІТЬ ДО:

„SVOBODA"
Dept. K,
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

НОВІСТЬ! • НОВІСТЬ!

В сих днях вийшла нова книжка від назвою „Просьвіта", котра містить дуже цікаві події про теперішну війну. Тут подасмо кілька наголовків із сеї книжки: 1) Наука Христа і війна; 2) Народе мій замучений; 3) Байки; 4) Вони у вівчарни; 5) Гори трупів і море крови та сліз; 6) Страти в людях; 7) Кожти війни всїх держав; 8) Найбільші довги Европи; 9) Руїна в Галичині; 10) Хто найбільше заробляє на війні; 11) Золото і нужда в Америці; 12) Що се за трупи, сотни тисяч убитих і ранених? Цїна лиш 30 центів. 27cc30

Маємо також найбільший Українсько-Анґлійський і Анґлійсько-Український Словар, який складаєсь з трох розділів; він є найлїпший до науки. Кождий з него навчить ся скоро по анґлійськи читати і говорити; він є в гарній полотняній обкладі; зложимим витисканим. Цїна $2.10. Замовленя посилайте враз з грішми на адресу:
UKRAINSKA KNYHARNIA,
951 W. Erie St., Chicago, Ill.

100 КОРОН $13.50

ВИСИЛКА ГРОШИЙ

НА

ВЕЛИКОДНІ СЬВЯТА

до

ГАЛИЧИНИ І БУКОВИНИ

Єсли висилаєте гроші до краю своїм родинам і знакомим, то висилайте через кождому знану вже не від нині

S. MILANOWYCZ & WEIL CO.,
193 Grand Street, Jersey City, N. J.

Ми висилаємо гроші по их найтаньшім щоденнім (теперішнім курсї, скоро і безпечно; за висланї гроші і за певність суми

ЦІЛКОВИТО ҐВАРАНТУЄМО.

Хто не має наших паперів і ковертон, то нехай напише на кінцевбудь паперів їм висилючого, і хто має гроші в краю відобрати, та пришле до нас на повнішу адресу разом з моні-ордером або грішми в реджістрованім листї, то по отриманю ми вишлемо гроші до краю, а Вам заслемо посьвідку від гроший.

Пишіть на адресу:

S. MILANOWYCZ & WEIL CO.,
193 Grand Street, Jersey City, N. J.

НОВІСТЬ! НОВІСТЬ! НОВІСТЬ! НОВІСТЬ!

СЕ ВЖЕ ДІЙСНО НОВІСТЬ, І ТО НЕБУВАЛА!

Нераз вже були на Україні образи українські і картки, але не було ще таких, які власне тепер видало

АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКЕ БЮРО В НЮ ЙОРКУ.

Глянмо наперед на образи!

Се два прекрасні, великі образи: ПЕРШИЙ — се славний малюнок українського артиста-маляра в. Івасюка:

В'ЇЗД БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО ДО КИЄВА;

а ДРУГИЙ — се славний малюнок українського артиста-маляра п. Красїльного:

ПОРТРЕТ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА.

За тими обома образами великий попит був не лише в старім краю, але і в Америці, одначе тепер з причини війни тяжко їх спроваджати. Та удала ся українському Бюрови в першій американській фірмі в Ню Йорку виконати ПРЕЧУДНІ-РЕПРОДУКЦІЇ ТИХ ОБРАЗІВ У ТАКІЙ ВЕЛИКОСТИ ЯК БУЛИ В СТАРІМ КРАЮ НА НАЙЛІПШІМ, ТРИВКІМ, КАРТОНОВІМ ПАПЕРІ. Репродукції виконано так званим „сьвітло-друком", що виглядають наче оригінали.

Величина образів така: висоні на 28 цалів, а довгі на 22 цалі.

ЦІНА (ВЖЕ З ПЕРЕСИЛКОЮ) ЗА ОДИН ОБРАЗ 1 ДОЛЯР; ЗА 2 ОБРАЗИ 2 ДОЛЯРИ.

Сї образи можуть бути прикрасою гал і приватних кімнат. Надають ся найїть до прикрас гал підчас концертів і сьвят Шевченківських.

Українські картки, видані „Американсько-Українським Бюром", є такі:

1. Тарас Шевченко.
2. Іван Франко.
3. Михайло Драгоманів.
4. Олена Степанівна (надпоручник при У. С. Стрільках, бранка Росиян 1915. Мешкала в батьківщині Болеслава і Галичині).
5. Софія Галечинська (у сукні при У. С. Стрільках).
6. Українські жовніри з австрійської армії.
7. Українці відпускають стрілецьки. (Мальнок із Росіна).
8. Цар Петро Великий відвідує в Полтаві гетьмана Павла Полуботка у вязниці.
9. Гетьман Богдан Хмельницький і його Україна.
10. В Кирилівці, рідним селї Т. Шевченка.
11. Гуцульський танець.
12. Козак прощаєть ся з дївчиною.
13. Гуцул в Карпатах.
14. Вечерниці у східній Галичині.
15. Вид з України.

ВСЇ ТІ КАРТКИ РАЗОМ З ПЕРЕСИЛКОЮ КОШТУЮТЬ ВСЕГО 65 ЦЕНТІВ.

Крім того Американсько-Українське Бюро має на складі КОЛЬОРОВАНІ СЬВЯТОЧНІ КАРТКИ з мелянки з нагоди ВЕЛИКОДНИХ СЬВЯТ з українськими написами.

10 КАРТОК З ПЕРЕСИЛКОЮ КОШТУЄ ВСЕГО 25 ЦЕНТІВ.

Замовленя і моні-ордери (можна посилати також американські стемпи почтові) висилайте на адресу:

AMERICAN UKRAINIAN EXCHANGE, Inc.,
520 E. 6th St., New York, N. Y.

НОВІСТЬ! НОВІСТЬ! НОВІСТЬ! НОВІСТЬ!

Чи є в Вашій хатї ҐРАМОФОН?

КОЛИ НЕМА, ТО МАЄТЕ НАГОДУ ТЕПЕР НАБУТИ ДУЖЕ ТАНО.

Сей ґрамофон, який тут оголошуємо, є новозвинайдений, грає найбільші рекорди, дає дуже чистий ґолос, такі самі як ґрамофон за 25—35 доларів, а коштує лише $2.75 вже з пересилкою. По такій цїнї може і найбідніший його купити. Пам'ятайте, що се є річ, яка принесе богато щастя до Вашої хати. Тож не відкладайте на пізнїйше, але виповніть низше поданий купон і запишіть його ще нині. Вишлемо два рекорди даром кождому, хто ужиє сего купона.

Адресуйте:
RUTHENIAN PHONOGRAPH CO.
34 E. 7th Street,
New York, N. Y.

ПВ. ПАНОВЕ!

Заслугою одного доляра вам задаєтеся на ґрамофон, а решту доплату ви отримаєш товар. Моя адреса така:

ВИКАЗ

УБИТИХ І ПОЛОНЕНИХ УКРАЇНЦІВ У ТЕПЕРІШНІЙ ВІЙНІ.

СКОРОЧЕНЯ:

п. = піхота (інфантерія)
стр. = стрільці (ягри)
у. = улани
д. = драгони
а. = артилерія (полева)
а. кн. = артилерія кінна
а. гір. = артилерія гірська
а. кр. = артилерія кріпосна
г. = гаубиці (полеві)
г. т. = гаубиці тяжкі
пін. = піонїри
сап. = сапери
тр. = трен (достава амуніції і живности).
с. = санітети
д. = дивізор (ніж. краєвої оборони)
у. д. = улани дивізори
а. д. = артилерія дивізора
г. д. = гаубиці дивізора
д. о. = загальне ополчене (ландштурм)
ж. = жандармерія
ск. ст. = скарбова сторож.

Подане при імени число означає полк (регімент), баталїон або дивізію.

(Дальше).

Листа утрат ч. 178

видана 16. мая 1915.

УБИТІ:

Кодера Сильвестер (капітан), 20 з. о. (28. I, 1915)
Дурак Михайло, 95 п.
Дутка Михайло, 28 з. о. (7. IV, 15)
Кашишин Андрій, 95 п. (5. IV, 15)
Лучин Петро, 30 п. (25. III—12. IV, 1915)
Польонович Петро, 1 у. д. (5. IV, 1915)

ПОЛОНЕНІ:

Бешук Василь, інф., ран. (в Росії)
Бізецький Михайло, інф. (в Росії)
Веретельник Мих., геф. (в Росії)
Віблий Іван, 35 л., приділений до 33 п.
Галушка Теодор (в Росії)
Гануляк Іван (в Сербії)
Горешко Василь, інф. (в Росії)
Грабовський Максим, улан, ран (в Росії)
Грищак Матвій, інф. (в Росії)
Гуцан Ілько, інф. (в Росії)
Двоїнський Петро, 95 п.
Зьобровський Йосиф, 95 п.
Зіран Микола, інф. (в Росії)
Злочанський Йосиф, 95 п.
Кабільняк Павло, 13 ж.
Климко Микола, 95 п.
Коник Войтко, 95 п.
Козун Федор, інф. (в Росії)
Крок Яків, 32 л. (в Росії)
Круцький Олекса, інф. (в Росії)
Кривий Михайло, 35 л., приділений до 33 п.
Куба Дороте́й (в Сербії)
Кулинич Стефан, 32 л. (в Росії)
Кушнір Юрко, інф. (в Росії)
Кинчак Іван, 95 п.
Лісовський Станислав, 95 п.
Лучко Омелян, 95 п.
Махно Василь, інф. (в Росії)
Малиновський Дмитро, 28 л. (в Сербії)
Мартинюк Прокіп (в Росії)
Мельник Павло (в Росії)
Ольшанський Стефан (в Росії)
Панасюк Володимир, 31 л. (в Росії)
Павчук Теодор, улан (в Росії)
Підхлїй Петро, інф. (в Сербії)
Політило Семен, інф., ран. (в Росії)
Потазин Іван (в Сербії)
Позняньский Михайло, улан, ран. (у шпитали в Росії)
Пресуна Стефан (в Росії)
Петка Ілько (в Сербії)
Ревак Максим, 32 л. (в Росії)
Рустович Андрій, 32 л. (в Росії)
Саїк Антін, улан (в Росії)
Семів Ів., 35 л., приділений до 33 п.
Старовський Ілько, 95 п.
Трач Петро, 95 п.
Трубарець Стефан, інф. (в Росії)
Шкарковський Павло (в Росії)
Шигельський Іван, інф. (в Росії)
Шийкан Павло, інф. (в Росії)
Шур Іван, гефр. (в Росії)
Щипул Микола, інф. (в Росії)

ДОПОВНЕНЯ І ПОПРАВКИ

оголошені в листї ч. 178.

До листи страт ч. 15:

Щідло Григорій, 20 п. (27. VIII, 1914)

Листа утрат ч. 179

видана 17. мая 1915.

УБИТІ:

Бойко Микола, 36 л. (3—10. III, 1915)
Вінярський Павло, 40 п. (1—8. IV, 1915)
Григорак Василь, 40 п. (1—8. IV, 1915)
Кавич Роман, 13 у. (5. IV, 1915)
Кримський Михайло, 40 п. (1—8. IV, 1915)
Куделя Михайло, 40 п. (1—8. IV, 1915)
Курчик Адольф, 40 п. (1—8. IV, 1915)
Маґера Іван, 13 у. (5. IV, 1915)
Малайчук Теодор, 40 п. (1—15. VIII, 1914)
Маркін Іван, 13 у. (5. IV, 1915)
Полуський Іван, 40 п. (15—31. III, 1915)
Рудик Йосиф, 13 у. (5. IV, 1915)
Старчак Семен, 36 л. (3—10. III, 1915)
Сивик Антін, 36 л. (3—10. III, 15)
Теслюк Іван, 36 л. (3—10. III, 15)
Терен Стефан, 40 п. (1—8. IV, 15)

ПОЛОНЕНІ:

Адамович Онуфрій, 58 п. (в Росії)
Андрейчук Гнат, 58 п. (в Росії)
Бандурка Іван, 58 п. (в Росії)
Варабан Онуфрій, 40 п. (в Росії)
Варановський Омелян, 40 п. (в Росії)
Барна Стефан, 40 п. (в Росії)
Василя Василь, 58 п. (в Росії)
Білоус Михайло, 58 п. (в Росії)
Близняк Микола, 40 п.
Боднарчук Михайло, 58 п. (в Росії)
Бойкевич Войтко, піхф. (в Росії)
Бойків Микола, 58 п. (в Росії)
Боднащук II Юрій, 58 п. (в Росії)
Болюх Теодор, 58 п. (в Росії)
Бугай Атанас, 58 п. (в Росії)
Бузина Пилип, інф. (в Росії)
Вайда Андрій, 40 п.
Варварук Михайло, 58 п. (в Росії)
Василів Іван, 58 п. (в Росії)
Величковський Михайло, 58 п. (в Росії)
Веретка Василь (Ілька), 58 п. (в Росії)
Віхора Андрій, кан. (в Росії)
Вінтоняк Петро, 58 п. (в Росії)
Волосянка Дмитро, 58 п. (в Росії)
Вирстюк Михайло, 58 п. (у шпитали в Росії)
Голинський Мих., 58 п. (в Сербії)
Говган Микола, 58 п. (в Росії)
Грибович Михайло, 58 п. (в Росії)
Грицяник Василь, 40 п.
Гриньків Юрко, 40 п.
Губило Микола, 58 п. (в Росії)
Гуцуляк Данило, 58 п. (в Росії)
Гуцуляк Юрко, 58 п. (в Росії)
Гуменюк Іван, 58 п. (в Росії)
Данковський Никифор, 31 л., ран. (в Росії)
Данилейчук Василь, 40 п.
Давимука Андрій, 58 п. (в Росії)
Дмитрашко Василь, інф. (в Росії)
Дмитрашко Юрко, інф. (в Росії)
Дмитрук Йосиф, 58 п. (в Сербії)
Досанський Йосиф, гефр. (в Росії)
Драган Василь, інф. (в Росії)
Друзяк Олекса Василь, гефр., (в Росії)
Драшінк Іван, 58 п. (в Сербії)
Дубина Яків, 58 п. (в Росії)
Дутчак Михайло, 58 п. (в Росії)
Дуткевич Фердинанд, 58 п. (в Росії)
Дюркович Йосиф, 31 л., ран. (в Росії)
Дичковський Стефан, 58 п. (в Росії)
Дивовик Антін, 58 п. (у шпитали в Росії)

(Дальше буде).

Поміч в чужині.

ПРИГАДКА ДЛЯ ТИХ, ЩО ЗАБУВАЮТЬ.

„Межи нами, що забувають скоро о нещастях, не знайде ся ані один, котрий би не був в такім случаю, а якім би потребував доброї поради, помічної руки; а не можна повірити, щоби знайшов ся такий, щоби міг забути за дану йому раду та поміч в тім случаю", так говорить Г. Г. фон Шлїков, одинокий фабрикант Болгарського Кровного Чаю. За оказану йому поміч в час, так пише наш краян Іван Сандор, 834 Парк-деяд Ст., Флінт, Міш., в слїдуючім письмі: Нехай Бог благословить винахідника Болгарського Кровного Чаю за Вашу доброту, що і в чужій сторонї помагаєте своїм ближним; я не всилі Вам за се подякувати, бо я через десять місяців терпів на болї жолудка, але від коли пю сей чай, став я иншим чоловіком. Вжем так був хорий на жолудок, що ани травити не хотів і не міг-ем працювати; тепер вже працюю, есьм здоров і чую ся дуже добре".

Г. Г. фон Шлїкова Болгарський Кровний Чай є найлучшим і найуспішнїйшим ліком проти хороб жолудка, легких, запору, селезїнки, мочового міхура, браку апетиту, неправильности стільця і травлення, ломаня, кашлю, перестуди, болю голови, зісьлабленя; яко чистець крови не має пари на сьвітї.

Одну велику родинну дозу, що вистарчить на 5 місяців, вишле дешевшу за $1.00

Marvel Products Co., 29 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa. — Adv.

Читайте рускі книжки і газети бо часте читанє веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цїнник книжок до друкарнї „Свободи".

„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ПАВЛО КЕЛИЧАВА
МУЗИКАНТ І ДИРИГЕНТ.

Достарчає музики на концерти, представленя, бесїдї, пікніки, походи і весїля — Дає лекції на всїх інструментах — смичкових і дутих. — Адреса:

P. KELECHAWA,
138 Morris St., 67 Greene St.,
Jersey City, N. J. 27-31c

ОСЯГНЕНЄ ПАТЕНТІВ і ВІДПРОДАЖІ

НАЙЛЕКШЕ ДІЙТИ ДО ЩАСТЯ І БОГАТСТВА ЧЕРЕЗ ВИНАХОДИ.

Поможемо Вам в осягненю патенту як також у відпродажи.

РУЧИМО ВАМ ЗА ПАТЕНТ АБО ЗВЕРТАЄМО ВАМ КОШТИ.

Близшї пояснення найдете в книжочцї, яку на жадане висилаємо кождому даром. 25-37

Пишіть за нею сейчас до канцелярії патентів на адресу:

AMERICAN EUROPEAN PATENT OFFICES, Inc.,
309 Broadway, New York, N. Y.

ДАРОМ! ЦІЛКОМ! ДАРОМ!

Виучу грати на якім небудь інструменті, єсли тілько Ви любитель музики, не робить ріжниці, чи ви грали на якім інструменті, чи нї. Гарантую за успіх моєї науки в часї 20 до 25 днів.

Жадайте сегодня катальоґ, залучаючи 2-центову марку на відповідь.

Адресуйте: 22-35

T. KASPER,
5719 S. Laflin St., D. A. Chicago, Ill.

УКРАЇНЦІ! ВЕЛИКА НОВИСТЬ!

ПОДАЙТЕ СВОЮ АДРЕСУ, А МИ ВАМ ВИШЛЕМО ЦІКАВУ НОВИНУ. КОЖДИЙ УКРАЇНЕЦЬ МУСИТЬ СЕ МАТИ. СПІШТЕ СЯ. ПИШІТЬ НА АДРЕСУ ЗАЛУЧАЮЧИ 2-ЦЕНТОВУ МАРКУ.

MANAGER,
Room 113, 6 Wall St.,
NEW YORK CITY. 30-42

РУСЬКИЙ ЛІЧНИЧИЙ ІНСТИТУТ.
(Старокраєвого християнського лїкаря).

Се лїчниче заведенє має вже виробдену славу. Спеціяльно лїчать тут застарілі жолудкові недуги, як запорі, перестудженє, запалення легких і другі внутрішні недуги, каменї, секретні недуги мужини і женщин. Цїкавіте вилїчуючі з ревматизму, нервни і рак кишок і сейрві виходи. Ліки виробленість ся під доглядом лїкаря і з виборних зіл привезених зі старого краю. Лїкар говорить по рускии.

Інститут отворений щодня від год. 9-ої рано до 8-ої веч., як також в сьвята і недїлї. Хто не може прийти особисто, нехай звертаєть листовно. 25—

Dr. BUKKPS MEDICAL INSTITUTE
407 East 58th Str., New York, N. Y.
Betw. 1st Ave & Ave A

Ion. з 21 каменний **ЖЕЛІЗНИЧИЙ ГОДИННИК** для мужин і жінок нарузуєм ся без вимічки, довговічний, а ґарантуємо на 20 лїт, продаємо єго за 20 лїт. Можливість кредиту. Хоть безусловно точно і з спеціяльно проблємі для людей, котрі роблять при желїзницях, ґарантує ся на 20 лїт. Незвичайна нагода — Мя виділємо сей годинник на кожду адресу за посилатєм (С. О. Д.) $5.75 і за пизрок перевірки, а тим прийдешем, що кождий може його оглянути, і єсли йому не подобає ся — то той не потребує платити ані одного цента. За такий годинник у иншого купци треба заплатити 25 дол. Дуже гарний 14 кар. золотий подвоєчатий ланцюжок з дармовисом — годе за даром до кождого годинника.

EXCELSIOR WATCH CO.
1101 Atheneum Bldg., Chicago, Ill.
26-30

Даром!

ВЕЛИКИЙ ВОЄННИЙ ЗОШИТ, який містить 50 — гарних листів з поля битви. На сих образках побачите як то війна виглядає! Сей зошит дасмо даром до книжки з ТЕРЕНІВ ВЕЛИКОЇ ВІЙНИ. Се є дуже інтересна книжка під сю пору. Коштує лише 40 цнт. Гроші можна висилати стампами. Нехай кождий, хто лїнїє, вишле сеи нині до: RUSKA KNYHARNIA, 34 E. 7th St. New York, N. Y. — 1a

НОВИСТЬ! НОВИСТЬ!

Дїлимо ся з поважними читачами новиною, що появили ся дуже гарні картки почтові з кольоровними образками з житя Ісуса Христа, яких повинисьте уживати до перемоги в часї Великого Посту. Зміст карток:

1. Христос благословить дїти.
2. Ісус при керниці Ізкоб.
3. Ісус і богатий молодець.
4. Ісус і ліпі.
5. Добрий Сїятель.
6. Добрий пастир.
7. Молекс о чаші.
8. Ісус падає під хрестом.
9. Розпяте Ісуса Христа.
10. Найсвєдщі серце Ісуса Христа.

СИХ 10 АРТИСТИЧНО ЗМАЛЬОВАНИХ КАРТОК КОШТУЄ ЛИШ 25 ЦЕНТІВ.

10 карток з житя Пречистої Діви Марії, артистично змальованих в кольорах, коштує 25 центів.

КАРТКИ З ЖЕЛАНЕМ ІМЕННИ, вишивані шовком, з українською і американською фаною, цїна за одну картку 20 центів. Картки з шовковими цьвітами по 10 центів одна. Картки друковані з кольоровними цьвітами, 5 штук 10 центів. 28-37.

Картки з вишиваним шовковим гербом України, цїна 20 центів за одну.

Замовленя і гроші посилайте на адресу:

BASIL HRISHKO,
701 W. Lackawanna Ave., Scranton, Pa.

Найбільший, найлучший і найстарший словенський головний склад крайових і імпортованих напоїв в Америцї.

	ЦІНА ЗА ГАЛЬОН.		
Червона житнівка,	$2.00,	$2.50,	$3.00
Біла житнівка,	2.00,	2.50,	3.00
Червоний ром,	2.00,	2.50,	3.00
Джин (Боровичка)	2.00,	2.50,	3.00
Боровичка імпорт.,	4.50,	5.00,	6.00
Сливовіця,	2.00,	2.50,	3.00
Сливовіця імпорт.,	4.50,	5.00,	6.00
Росновичка (Кімель),	2.00,	2.50,	3.00
Терпилиця,	2.00,	2.50,	3.00
Книжівка	2.00,	2.50,	3.00
Розолїс,	2.00,	2.50,	3.00
Спіритус,	3.00,	3.50,	4.00
Вина огайські	1.00	і 1.25.	
Вина каліфорнійські,	1.50	і 2.00.	

Зарубоє помічниче гірке вино 4 бутельки за $2.75, 6 бутельок $4.25, а 12 бутельок $8.00.

Пишіть за нашим гарним і великим словенським цїнником напоїв. Оплачуємо експрес або фрейт від замовлень на $5.00 або висше. Особлившу увагу звертаємо на замовленя весїльні, на хрестини і задаїни. Гарні листи з конвертами, пугарці, стїнні календарі і коркотяги висилаємо даром на жадане разом з замовленєм.

Гроші висилайте наперед монї-ордером або в реджистрованім листї. 25c—

C. F. ZARUBA & CO.,
318 Third Ave., (D. Sv.)
PITTSBURGH, PA.

ПОЗІР! Одинока школа механїків, шоферів в польській мові. Зачнїть тепер. Сезон автомобільовий треває все. На що Вам оставати без працї, коли можете заробити $15 до $30 як шофер. Наша школа дає повностний курс, який треває 4 тижнї. Наука в день або в ночи. Ґарантуємо лайсенси.

КОШТ $15.00.

INTERNATIONAL SCHOOL OF AUTOMOBILE ENGINEERS, 88-111—
147 E. 40th St., New York

ЖИЦЯНИК є одним з найлїпших домашних лїків і повним средством проти ревматизму, болїв, ниючий, колїна і болїв грудий. Є помічне на болї голови, на болї суставів у руки і ніг, на легкий паралїж карку, болї голови і зубів. СЕЙ ЛІК Є ВИРОБУ СЛАВНОГО Д-РА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО.

Відносить ся до генерального агента, залучаючи 2-центову марку на відповідь. 18—37

MIKE FEDIW,
47 Ridge St., Hastings upon Hudson, N.Y.

За 50 цнт. вартости $1.50

25 АРКУШІВ ЛИСТОВОГО ПАПЕРУ І 25 КОВЕРТ друкованих з вашим іменем, написаним і адресою, запакованих в гарній бокс, а також дуже поживочну книжечку „ЯК СТАТИ ГОРОНАЛЬНИМОМ ЗАРЧЕНИХ ДЕРЖАВ, та инші практичні відомости з портретами президентів" вишлемо кождому, хто пришле нам 50 цнт. ГАРАНТУЄМО, ЩО БУДЕТЕ ЗАДОВОЛЕНІ.

Лишіть на адресу: 28-39

UNIVERSAL COMPANY,
P. O. Box 43, Scranton, Pa.

ВАЖНА НОВІСТЬ!

СПІШТЕ СЯ ЧИМСКОРШЕ!!!

1) Довший час гадають хлопці за гарними дївчатами, а дївчата за гарними хлопцями, одначе не мають нїяди анї способу до осягненя любови. В якій спосіб можна любов осягнути, переконаєте ся з книжки, яку можете купити у нас за малі гроші, лише за $1.00

2) Хто хоче навчити ся в короткім часї анґлїйської мови, може ся зробити без великого труду. З нашої книжки можна навчити ся добре читати і писати по анґлїйськи по кількох тижнях. Цїна сеї книжки.....75 цнт.

Правда, що Вашою довголїтною мрією і се, як би стати великим богачем, як можна зробити з $1.00 $10.00 а з них і тисячу. У нас дістанете таку книжку, з якої довідаєтесь, в який спосіб можна прийти до богацтва. Цїна $2.00

Хто замовить ті три книжки разом, отримає їх за $3.00. 24c—

Замовленя посилайте на адресу:

CLUB HOUSE
Box 335, Chicago, Ill.

Пошукуєть ся Винаходів!

ДЛЯ ВИНАХІДНИКІВ

і для тих, котрі хотять займати ся справами всяких винаходів, є вельми придатною моя книжка п. заг.:

„ЩО ВИНАЙТИ!"

з тисячами нових винаходів, з поясненями про патентоване винаходів і понад

СТО СТОРІН ДРУКУ.

Даром висилаю кождому, хто її жадає. Поясненя і поради безплатні. Провірюване, чи даний винахід надаєть до опатентованя, полагоджую скоро

ЗОВСІМ БЕЗПЛАТНО,

бо мій офіс є в містї Вашінґтон, осїдну Уряду патентів Злуч. Держав.

Пиши ще нинї по рускии на слїдуючу адресу:

A. M. WILSON
реґістрований адвокат для патентів
53c— 311 VICTOR BLDG.,
WASHINGTON, D. C.

ВОЛОСЄ

відросте Вам назад через застосоване наукової методи. для мущин і женщин БЕЗПЛАТНО

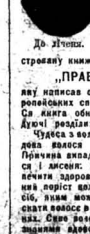

До Лїчени.

Чи Вам випадає волосє? Чи ви посивіли зі старости? Чи вони заничиділи і линяє? Чи маєте перлаї і чи сверблять Вас скіра? Чи Вам лисї, чи доводи вичинаєте лисїя?

Коли Ви терпите кору з вимінення нидуть то не зволїйте, але старайтесь запобічи сему. І замовіть собі ілюстровану книжку в рускій мові під заг.:

„ПРАВДА О ВОЛОСЮ".

яку написав один з европейських спеціялїстів. Ся книга обнимає слїдуючі розділи:

Чудеса з волосєм. Будова волоса і тїмена. Причина випаданя волосся і лисеня. Як забезпечити здоровий і гарний порїст цїлосєм. Способ, яким можна відкасати волосє в 6-ох тижнях. Сиве волосє. Борода. Письма з приводними здоровними лїцїями.

Третий тиждень.

БЕЗПЛАТНА КУРАЦІЯ.

Упевняємо Вас, що наш власний лїк знаєм: Кальвакура № 1 запобігає випаданю волосся, нищить перлаї і усуває сверблячє скіри, змінює і скручиває волосє, порїст волосся. За 10 центів срібною або почтовими марками, вишлемо Вам дамірний лїк КАЛЬВАКУРА № 1 враз з висше згаданою книжкою: ПРАВДА О ВОЛОСЮ. Вигнїть ре оголошенє і зашлїть до нас враз з своєю докладною адресою, залучаючи 10 центів до: UNION LABORATORY, Box 501, Union, N. Y. 77c—

UNION LABORATORY,
Box 501, UNION, N. Y.

Залучаю 10 цнт. на пересилку і прошу вислати мені сейчас Вашу дорогу КАЛЬВАКУРУ № 1. і Вашу книжку: „Правда о волосї".

(Подчіть се до Вашого знакомого).

Читайте рускі книжки і газети бо часте читанє веде до просьвіти, а просьвіта — се сила.

ВЕЛИКОДНІ ДАРУНКИ!

1) Найкрасші листи з малюнками Воскресеня Христового, з гарним вершом на кінцї першій сторонї, гарнющий золотний цьвітник і порядник з образом Ісуса Христа. Його нуж, цїна одного листа 10 цнт.; 12 штук $1.00.

2) Поспіватки дуже гарні з посиланнями і цьвітками з образом Воскресеня Христового, полокольчасті, ріжних виробів, цїна одної картки 5 цнт., 6 штук за 25 цнт.

3) Чудові лїтарники з образом Ісуса Христа, обложені цьвітками, складені, тому надають ся до висилки до рідного краю, цїна їх: 10, 15, 20 і 25 цнт. за одну. Малюнки такими оправлені календарі великі: по 50 цнт. і $1.00. 29-31

Замовленя висилайте на адресу:

UKRAINSKA KNYHARNIA
931 W. Erie St., Dept. H. Chicago, Ill.

ПОЗІР! ВАЖНЕ! ЧИТАЙТЕ!

Вже вийшла на 160 сторін ілюстрована (з дуже гарними 25 образками) книжка, часть 3 і 4-та

„З ТЕРЕНІВ ВЕЛИКОЇ ВІЙНИ".

В тій книжцї є описані всї галицькі і буковинські повіти, міста, місточка і села де дотепер гадують Москалї. Єсли не маєте з дому жадного листа, то з тої книжки довідаєтесь, що ся діє з Вашій родинній місцевости. Сеє всїх убитих, ранених і полонених Русинів-Українцїв з Подвиня, з подвиня, хто де служив при війску і хто живо походить родом і з котрого повіту.

Се книжка є дуже важна і інтересна, повинна находитись у кождого і в кождій хатї.

Цїна 50 цнт. Позаписцеві можуть прислати мні-ордер або стемпасами (канадійськими не приймаємо). Тому спішіть ся, єсли хочете мати ту книжку, бо накладу дуже малий. Агентам значний опуст. Пишіть на адресу: 28—

Wydawnictwo Europejskoji Wijny,
233 E. 9th St., Dep. 1 New York, N. Y.

ЛІС МИТИ

ДУЖЕ ЦІКАВА КНИЖКА, ПИСАНА ВЕРШОМ. — З німецького переробив Іван Франко. — Цїна 40 центів.

Замовленя і гроші посилайте до: "SVOBODA", 83 Grand St., Jersey City, N. J.

25 ДОЛЯРІВ

$5.00 НА МІСЯЦЬ

В УКРАЇНСЬКІЙ КОЛЬОНЇЇ НА ЛОНГ АЙЛЕНД

КУПІТЬ СЕЙ ДІМ.

УКРАЇНСЬКА КОЛЬОНІЯ є ВІДДАЛЕНА ВСЕГО 28 МИЛЬ ВІД НЮ ЙОРКУ. С се прегарний город, який манить кождого, хто його оглянє, щоби в тім місци поселити ся. Українцї, як один станьте і закупіть в українській кольонії землю або дом. Там є місце на 5 тисяч родин і як нас Українцїв

осяде там 5 тисяч в однім місци, то представте собі, як силу ми здобудемо. Памятайте на Ваші дїти, дайте Вашим дїтям щось. Відложіть на день 20 центів, а за три 20 центів денно купите собі гарний дім в українській кольонії, або землю під дім. Приїжджайте або вишліть: 29-41

CARLETON ESTATE, 185 Madison Ave., cor. 34 St., 3 floor, New York City.

РУСЬКИЙ І ПОЛЬСЬКИЙ АДВОКАТ І НОТАР

з довголїтною практикою перепроваджує всїлякі справи цивільні та карні з найлїпшими висліднями.

Годин урядові: від 9-ої рано до 6-ої вечер

Адреса:

JOSEPH HELLER, 132 Nassau St., Room 506-507, New York, N. Y.

Для убогих порада безплатна в своїм мешканю від ч. 168 East 89th St., близько 3-ої евені, L стація від 7-ої до 10-ої вечер. 17—

ЧИТАЙТЕ РУСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАНЄ ВЕДЕ ДО ПРОСЬВІТИ. А ПРОСЬВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО ЦІННИК КНИЖОК ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ", 83 ГРЕНД СТ., ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

ЧИ ВИ НАД СИМ РОЗДУМУВАЛИ?

Яку вартість представляє посьвідка з заплаченого Вами ренту за мешканє? — Нїяку.

Ми зробимо, що плачений Вами рент виплатить Ваш дім.

Такі доми маємо в Джерзи Сіти.

Недалеко Вашої робітнї.

Перша вплата на дім $250.00.

Рента по $15.00 місячно.

Рент з дому приносить $27.00 місячно.

Ваші краяни закупили вже богато домів.

По близші інформації голосіть ся на адресу: 31-40

REALTY CO. OF NEW JERSEY,
1947 BOULEVARD, near FULTON AVE., JERSEY CITY, N. J.

КНИЖОЧКИ ПЛАТНИЧІ для Братств і Товариств до вписуваня місячних вкладок, можна дістати в друкарни „Свобода" по цїнї 7 цнт. штука.

ВАЖНЕ

Музикантом за 4 цнти!

Ми хочемо сто тисяч живих людий, не мертвих, котрі хотїли би научитись грати на інструментах, які їм подобають ся. Нашою методою і здобувши 20-го столїтя ми научили тисячі і можемо научити і Вас. Не робіть прикладу до неробствости. Пишіть до нас за поясненями, залучаючи 4-цнт. марку на пересилку. 25-30

Адресуйте: MORRELL MUZYK HOUZE
3413 W. 51st St. D. II-F. Chicago, Ill.

Друкарня „Свободи"

виконує

СТАРАННО, ДЕШЕВО І НА ЧАС ВСЯКІ ДРУКАРСЬКІ РОБОТИ,

як:

ТИКЕТИ, ПРОГРАМИ НА ПРЕДСТАВЛЕНЯ, БАЛЇ І КОНЦЕРТИ.

НАГОЛОВКИ ДО ЛИСТІВ, КОВЕРТИ, ФОРМУЛЯРИ, КАРТИ КУПЕЦЬКІ І ВІЗИТОВІ.

КНИЖОЧКИ КОЛЕКТОРСЬКІ ДЛЯ ТОВАРИСТВ І БРАТСТВ.

СТАТУТИ, БРОШУРИ І БІЛЬШ КНИЖКИ.

Ви, Урядники Відділів У. Н. Союза повинні звертатись зі всякими друками до друкарнї „Свободи".

Замовленя і гроші посилайте до:

"SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ЧИ ВИ МАЄТЕ НОВИЙ ЦІННИК КНИЖОК „СВОБОДИ"?

А може Ваші знакомі потребують? Ми вишлемо Вам даром.

Пишіть на адресу:

„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.